

Ujawnienie informacji dotyczących
profilu ryzyka, funduszy własnych,
wymogów kapitałowych, polityki
w zakresie wynagrodzeń i innych
informacji Banku Spółdzielczego
w Krokowej

wg stanu na dzień 31.12.2016 roku

Spis treści

I.	Informacje ogólne	5
II.	Cele i strategie w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka	6
1.	Informacja o systemie zarządzania ryzykiem, strategii i celach zarządzania ryzykiem	6
2.	Struktura i organizacja procesu zarządzania ryzykiem.....	14
3.	Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka.....	15
4.	Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategie i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka	17
III.	Fundusze własne	18
1.	Składniki funduszy własnych	18
2.	Instrumenty w funduszach własnych.....	21
3.	Ograniczenia stosowane do obliczania funduszy własnych	22
4.	Poziom kapitału ponad wymagany poziom współczynnika	23
5.	Przepisy przejściowe	23
IV.	Wymogi kapitałowe	24
1.	Metody szacowania kapitału wewnętrznego.....	24
2.	Rezultaty przeprowadzonego przez KNF Badania i Oceny Nadzorczej	25
3.	Ekspozycje ważone ryzykiem	25
4.	Wymogi w zakresie funduszy własnych	25
4.1.	Wymóg w zakresie funduszy własnych - ryzyko kredytowe.....	25
4.2.	Wymóg w zakresie funduszy własnych - ryzyko operacyjne.....	26
4.3.	Wymóg w zakresie funduszy własnych - ryzyko walutowe	26
4.4.	Łączny współczynnik kapitałowy	26
4.5.	Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	27
5.	Wymogi w zakresie bufora antycyklicznego	27
V.	Ujawnienia z tytułu ryzyka kredytowego	27
1.	Definicja należności przeterminowanych i zagrożonych.....	27
2.	Metody przyjęte do ustalenia korekt wartości i rezerw	27
3.	Ekspozycje wg wyceny bilansowej w podziale na klasy ryzyka	29
4.	Struktura geograficzna ekspozycji.....	29
5.	Struktura branżowa ekspozycji	29
6.	Struktura ekspozycji według okresów zapadalności	29
7.	Istotne branże	30
8.	Kwoty ekspozycji zagrożonych w podziale na obszary geograficzne	31
9.	Informacja o zmianie i stanach korekt wartości i rezerw.....	31
10.	Korzystanie z ECAI	31
VI.	Ryzyko walutowe	32
VII.	Ryzyko operacyjne	32
VIII.	Ekspozycje kapitałowe	33
IX.	Ryzyko stopy procentowej pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego	35

1.	Charakter ryzyka stopy procentowej oraz podstawowe założenia, częstotliwość pomiaru ryzyka stopy procentowej.....	35
2.	Zmiany wyniku finansowej oraz bilansowej zaktualizowanej wartości kapitału w wyniku szokowych spadków/wzrostów stóp procentowych	36
X.	Polityka zmiennych składników wynagrodzeń	37
1.	Informacje dotyczące procesu ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń	37
2.	Informacje dotyczące kształtowania wynagrodzeń	37
3.	Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych.....	38
4.	Główne parametry oraz zasady ustalania wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze	38
5.	Zbiornicze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze	39
5.1.	Wartość wynagrodzeń za dany rok obrotowy z podziałem na wynagrodzenia stałe i zmienne oraz liczbę osób je otrzymujących	39
5.2.	Wartość i formy wynagrodzenia zmiennego.....	39
5.3.	Wartość wynagrodzeń z odroczonej wypłatą z podziałem na część już przyznaną i jeszcze nieprzyznaną	39
5.4.	Wartość wynagrodzeń z odroczonej wypłatą przyznanych w danym roku obrotowym, wypłaconych i zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami	39
5.5.	Wartość płatności związanych z podjęciem zatrudnienia i z zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanych w danym roku obrotowym, liczbę osób otrzymujących takie płatności oraz najwyższą taką płatność na rzecz jednej osoby, ...	39
XI.	Ryzyko płynności i pozycja płynnościowa	39
1.	Rola i zakres odpowiedzialności jednostek biznesowych oraz zespołów zaangażowanych w zarządzanie ryzykiem płynności	39
2.	Sposób pozyskiwania finansowania działalności	41
3.	Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością	42
4.	Zasady funkcjonowania w ramach Zrzeszenia i Systemu Ochrony SGB.....	42
5.	Rozmiar i skład nadwyżki płynności	43
6.	Wielkość nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika LCR.....	44
7.	Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów	44
8.	Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w Zrzeszeniu i Systemie Ochrony SGB	44
9.	Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank.....	45
10.	Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania.....	45
11.	Techniki ograniczania ryzyka płynności	45
12.	Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności	46
13.	Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą	46
14.	Testy warunków skrajnych.....	47
15.	Plany awaryjne	48
16.	Polityka utrzymania rezerwy płynności.....	50
17.	Ograniczenia regulacyjne odnośnie transferu płynności	51
18.	Częstotliwość i rodzaj sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności	51
XII.	Informacja o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy – Prawo bankowe	52
XIII.	Dźwignia finansowa	52

XIV.	Ujawnienia w zakresie aktywów obciążonych i wolnych od obciążeń.....	53
XV.	System kontroli wewnętrznej	54

Załącznik nr 1 – Oświadczenie Zarządu dotyczące adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem

Załącznik nr 2 – Oświadczenie Zarządu na temat ogólnego profilu ryzyka związanego ze strategią działalności

Załącznik nr 3 – Informacje na temat systemu zarządzania

I. Informacje ogólne

1. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) w Części Ósmej dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem” według stanu na 31 grudnia 2016 r.
2. Bank w zakresie ujawnianych informacji:
  - ✓ nie stosuje pominięcia informacji uznanych za nieistotne - informacje nieistotne to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
  - ✓ nie stosuje pominięcia informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
3. Bank informuje, że niniejszy dokument obejmuje cały zakres ujawnianych informacji, określonych w Części Ósmej Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 RRR. Ujawnienie informacji w innych dokumentach przez Bank wynika z art. 434 ust. 2 CRR.
4. W 2016 roku Bank Spółdzielczy w Krokowej prowadził działalność poprzez:
  - 1) Bank Spółdzielczy w Krokowej – Centrala i Oddział, ul. Żarnowiecka 1, 84-110 Krokowa;
  - 2) Oddział we Władysławowie , ul. 1000 – lecia P.P. 48, 84-120 Władysławowo;
  - 3) Oddział w Pucku, Pl. Obr. Wybrzeża 11, 84-100 Puck;
  - 4) Oddział w Luzinie, ul. Bankowa 2, 84-242 Luzino;
  - 5) Filia w Karwi, ul. 12 Marca 64, 84-105 Karwia;
  - 6) Filia w Wierzchucinie, ul. Abrahama 16, 84-113 Wierzchucino;
  - 7) Filia w Jastrzębiej Górze, ul. Droga Rybacka 54, 84-104 Jastrzębia Góra;
  - 8) Filia w Starzynie, ul. Lipowa 1, 84-107 Starzyno;
  - 9) Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem bankowości internetowej oraz sieci bankomatów.
5. Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku zawarte jest w Załączniku nr 1.
6. Informacja na temat ryzyka, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarta jest w Załączniku nr 2.
7. Informacja na temat systemu zarządzania zawarta jest w Załączniku nr 3.
8. Bank Spółdzielczy w Krokowej na dzień 31.12.2016 roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.
9. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.

II. Cele i strategie w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka

1. Informacja o systemie zarządzania ryzykiem, strategii i celach zarządzania ryzykiem

System zarządzania ryzykiem realizowany jest na podstawie *Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Krokowej*, obejmującej cele i organizację zarządzania ryzykiem, a także apetyt na ryzyko.

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych, ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

W celu przeprowadzania procesów realizowane są zadania, związane z analizą wartości podstawowych mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka.

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy: dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu, stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki, monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.

Bank zarządza rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka.

Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składa się:

- 1) procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem;
- 2) identyfikacja, pomiar i monitorowanie;
- 3) system limitów ograniczających ryzyko;
- 4) system informacji zarządczej;
- 5) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.

Do rodzajów ryzyka uznanych przez Bank za istotne, zaliczane są:

- 1) ryzyko kredytowe;
- 2) ryzyko operacyjne;
- 3) ryzyko walutowe;
- 4) ryzyko koncentracji;
- 5) ryzyko płynności;
- 6) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- 7) ryzyko kapitałowe;
- 8) ryzyko braku zgodności.

Oprócz ryzyk istotnych, Bank wyróżnił również:

- 1) ryzyko wynikające ze zmian otoczenia makroekonomicznego;
- 2) ryzyko modeli lub metod pomiaru ryzyka, jako element ryzyka operacyjnego.

Ryzyko kredytowe

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;

- 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych¹ w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 6,5%.
- 4) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych² od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 30 %;
- 5) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w Banku Zrzeszającym lub za pośrednictwem Banku Zrzeszającego w innych instrumentach finansowych w ramach limitów ustanowionych przez System Ochrony SGB; Bank zakłada, że maksymalna kwota instrumentów finansowych, innych niż wyemitowane przez Skarb Państwa lub NBP nie może przekroczyć 100% funduszy własnych Banku.
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym³;
- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na poziomie 70% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania⁴.

Ryzyko koncentracji

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji dużych ekspozycji określonych w CRR.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie;
- 2) ograniczenie kredytowania klientów, których zaangażowanie w Banku wyniosłoby 10% uznanego kapitału;
- 3) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia w postaci hipoteki poprzez opracowanie i stosowanie odpowiednich standardów postępowania dotyczących zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;

---

¹ Według wartości bilansowej brutto.

² Według wartości bilansowej brutto z wyłączeniem odsetek.

³ Aktywa o charakterze bankowym stanowią aktywa, nie wynikające z działalności handlowej (zgodnie z definicją zawartą w art. 92 CRR).

⁴ Definicja portfela została określona w zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym.

Ryzyko ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 6,5% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
- 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 80% ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl⁵) nie przekracza:
  - a) 50% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego nie przekracza jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw,
  - b) 65% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego przekracza poziom jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
  - c) wskaźniki wymienione w lit. a-b mogą ulec:
    - podwyższeniu o 5 p.p.- jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej nie przekracza 1 roku lub miejscem zamieszkania klienta jest gmina wiejska,
    - obniżeniu o 5 p.p. - jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 5 lat lub miejscem zamieszkania klienta jest miasto powyżej 50 tys. mieszkańców,
    - pozostają bez zmian – w pozostałych przypadkach;
- 2) stosowanie limitów LtV, na maksymalnym poziomie⁶:
  - a) 80% - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
  - b) 90% - przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio

---

⁵ Definicja wskaźnika Dtl znajduje się w procedurze szczegółowej dotyczącej zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

⁶ Dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej:

- powstałych w okresie do 31 grudnia 2014 r. poziom wskaźnika LtV nie powinien przekraczać 95%,
- powstałych w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. poziom wskaźnika LtV nie powinien przekraczać 90%,
- powstałych w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. poziom wskaźnika LtV nie powinien przekraczać: 85% lub 90% w przypadku, gdy część ekspozycji przekraczająca 85% LtV jest odpowiednio ubezpieczona, lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP.

ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP,

- c) 75% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej;
  - d) 80% - w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym lub poprzez zastaw na denominowanych w złotych dłużnych papierach wartościowych Skarbu Państwa lub NBP.
  - e) wskaźniki wymienione w lit. a-d ulegają obniżeniu o 5 p.p. jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 20 lat;
- 3) kierowanie oferty kredytów hipotecznych głównie do klientów detalicznych i rolników, preferowanie zabezpieczeń hipotecznych w postaci nieruchomości mieszkalnych, stosowanie maksymalnego okresu kredytowania 30 lat.
  - 4) stosowanie ostrożnego podejścia do wycen nieruchomości, m.in. poprzez:
    - a) dokonywanie weryfikacji wycen przez pracowników posiadających odpowiednie przeszkolenie;
    - b) zlecanie ponownych wycen, jeżeli w ocenie Banku wartość nieruchomości obniżyła się o 20% i jeżeli zabezpieczenia ekspozycji Banku na tej nieruchomości pomniejszają podstawę naliczania rezerw celowych;

Ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 6,5% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
- 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 10 % ich udziału w portfelu kredytowym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na 10 lat;
- 2) udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl⁷) nie przekracza:
  - a) 50% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego nie przekracza jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
  - b) 65% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego przekracza poziom jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,

---

⁷ Definicja wskaźnika Dtl znajduje się w procedurze szczegółowej dotyczącej zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

c) wskaźniki wymienione w lit. a-b mogą ulec:

- podwyższeniu o 5 p.p. - jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej nie przekracza 1 roku lub miejscem zamieszkania klienta jest gmina wiejska,
- obniżeniu o 5 p.p. - jeżeli długość okresu zaangażowania Banku w finansowanie ekspozycji kredytowej przekracza 5 lat, lub miejscem zamieszkania klienta jest miasto powyżej 50 tys. mieszkańców, lub zdolność kredytowa klienta, który nie współpracował z Bankiem została oceniona na podstawie oświadczenia,
- pozostają bez zmian – w pozostałych przypadkach;

Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- 2) racjonalizację kosztów;
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:

- 1) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
- 2) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
- 3) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
- 4) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
- 5) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
- 6) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

Ryzyko walutowe

Cele strategiczne w zakresie działalności walutowej obejmują:

- 1) obsługę klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych;
- 2) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego;
- 3) minimalizowanie ryzyka walutowego.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) dążenie do utrzymania domkniętych indywidualnych pozycji walutowych, tak aby pozycja walutowa całkowita nie przekroczyła 2% funduszy własnych Banku;

- 2) prowadzenie transakcji wymiany walut z Bankiem Zrzeszającym polegających na zagospodarowywaniu nadwyżek środków walutowych oraz domykania otwartych pozycji walutowych Banku; transakcje walutowe nie mają charakteru spekulacyjnego;
- 3) utrzymywanie relatywnie wysokiego poziomu aktywów płynnych w walutach obcych;
- 4) podnoszenie kwalifikacji kadry oraz ścisłą współpracę w tym zakresie z Bankiem Zrzeszającym;
- 5) niedokonywanie transakcji w walutach niewymienialnych.

Ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,
- 3) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) realizowanie strategii finansowania;
- 2) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- 3) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- 4) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) na wymaganym przepisami⁸ poziomie;
- 5) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów⁹ powiększonych o majątek trwały depozytami powiększonymi o fundusze własne;
- 6) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu¹⁰ na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów¹¹ nad skumulowanymi pasywami¹² w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku¹³;
- 7) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności¹⁴ (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych) na poziomie nieujemnym;

⁸ Zgodnie z rozporządzeniem CRR lub Umową Systemu Ochrony;

⁹ Wartość kredytów obliczona jako: kwota nominalna kapitału kredytu (dla kredytów w rachunkach bieżących jest to kwota wykorzystanego kapitału) minus nierozliczona prowizja minus rezerwa celowa

¹⁰ Wyznaczonej w oparciu o zestawienie luki płynności, o którym mowa w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

¹¹ Wraz ze zobowiązaniami pozabilansowymi otrzymanymi.

¹² Wraz ze zobowiązaniami pozabilansowymi udzielonymi.

¹³ Kumulując aktywa i pasywa począwszy od ostatniego przedziału.

¹⁴ O której mowa w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

- 8) dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów lub dużych depozytów w bazie depozytowej;
- 9) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie;
- 10) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

Ryzyko stopy procentowej

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- 2) ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 5% sumy bilansowej;
- 3) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
  - a) stosowanie dla produktów klientowskich stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) - zwłaszcza dla aktywów wrażliwych,
  - b) oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
- 4) ograniczanie ryzyka opcji klienta poprzez stosowanie opłat za opcję, zwłaszcza dla możliwości zerwania depozytu przed umownym terminem;
- 5) dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

Ryzyko kapitałowe

Długoterminowe cele kapitałowe Banku:

- 1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- 2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- 3) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie: w 2016 i 2017 – 13,25%, w 2018 – 13,875%, od 2019 – 14,5%.
- 4) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie: w 2016 i 2017 – 10,25%, w 2018 – 10,875%, od 2019 – 11,5%;
- 5) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie: w 2016 i 2017 – 5,75%, w 2018 – 6,375%, od 2019 – 7%;

- 6) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 100%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 12%;
- 7) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 90% funduszy Tier I;
- 8) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;
- 9) przekazywanie na fundusze własne minimum 95% nadwyżki bilansowej;
- 10) posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
- 11) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych w pkt 3, 4 i 5;
- 12) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego; (zapis został wprowadzony w związku z zakazem wielokrotnego wykorzystywania składników funduszy własnych, co wynika bezpośrednio z zapisów art. 113 ust. 7 CRR oraz warunku KNF wydanego przy decyzji uznania Systemu Ochrony SGB).

Ryzyko braku zgodności

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka braku zgodności jest wzmocnienie pozycji Banku jako instytucji godnej zaufania, uczciwej i rzetelnej, poprzez:

- 1) zapewnienie przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i przyjętych przez Bank standardów postępowania;
- 2) podejmowanie działań eliminujących ryzyko braku zgodności oraz przeciwdziałanie możliwości wystąpienia utraty reputacji i ryzyku wystąpienia strat finansowych lub sankcji prawnych mogących być skutkiem naruszenia przepisów i norm postępowania.

Bank realizuje cele strategiczne w obszarze ryzyka braku zgodności poprzez prowadzenie polityki zgodności obejmującej:

- 1) efektywne przeciwdziałanie możliwościom wystąpienia naruszeń przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania;
- 2) sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności;
- 3) dążenie do zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- 4) dążenie i dbałość o:
  - a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego,
  - b) pozytywny odbiór Banku przez klientów,
  - c) przejrzystość działań Banku wobec klientów,
  - d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

2. Struktura i organizacja procesu zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem bankowym w Banku uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza;
- 2) Zarząd;
- 3) ZZR – Zespół ds. Zarządzania Ryzykami.
- 4) komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) odpowiedzialne za:
  - a) sprawozdawczość dla odbiorców zewnętrznych,
  - b) zarządzanie nadwyżką środków,
  - c) zarządzanie bieżącą pozycją walutową,
  - d) sprzedaż kredytów,
  - e) identyfikację i akceptację ryzyka kredytowego dla pojedynczych transakcji,
  - f) pomiar, monitorowanie i kontrolę poszczególnych rodzajów ryzyka bankowego,

Członkiem Zarządu nadzorującym zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku jest Prezes Zarządu.

Rada Nadzorcza:

- 1) zatwierdza Strategię działania Banku oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, obejmujące m.in. możliwy do zaakceptowania ogólny poziom ryzyka Banku;
- 2) zatwierdza procedury dotyczące procesów:
  - a) szacowania kapitału wewnętrznego,
  - b) planowania i zarządzania kapitałowego;
- 3) zatwierdza strukturę organizacyjną Banku, zawartą w Regulaminie organizacyjnym, dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- 4) zatwierdza ogólne zasady polityki dotyczącej zmiennych składników wynagrodzeń;
- 5) zatwierdza plan pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych;
- 6) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka;
- 7) sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności rozumianym jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, a także zatwierdza założenia polityki Banku w zakresie ryzyka braku zgodności, ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności;
- 8) sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze Strategią działania i planem finansowym Banku;
- 9) zapewnia wybór członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 10) sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem występującym w działalności Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego systemu, głównie poprzez zapoznawanie się z raportami i sprawozdaniami dotyczącymi oceny narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka (w tym ryzyka braku zgodności) i na ich podstawie dokonuje oceny stopnia efektywności i adekwatności zarządzania ryzykiem;
- 11) ocenia, czy działania Zarządu w zakresie kontroli nad działalnością Banku są skuteczne i zgodne z polityką Rady Nadzorczej.

Zarząd:

- 1) odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzyka braku zgodności, systemu kontroli wewnętrznej, procesu szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz za nadzór nad efektywnością tych procesów;
- 2) odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu oceny adekwatności kapitałowej i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz nadzór nad jego efektywnością, wprowadzając w razie potrzeby niezbędne korekty i udoskonalenia;
- 3) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka;
- 4) wprowadza podział zadań realizowanych w Banku, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej skutkującej podejmowaniem ryzyka przez Bank;
- 5) zatwierdza rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość dostosowaną do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku;
- 6) odpowiada za przejrzystość działań Banku, w szczególności za politykę informacyjną w zakresie działalności Banku, pozwalającą na ocenę skuteczności działania Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w zakresie zarządzania Bankiem, monitorowania stanu bezpieczeństwa działalności Banku i za ocenę sytuacji finansowej Banku;
- 7) zapewnia zgodność działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa;
- 8) zapewnienia, że Bank prowadzi politykę służącą zarządzaniu wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka w działalności Banku i posiada procedury w tym zakresie;
- 9) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację polityki zmiennych składników wynagrodzeń;
- 10) uwzględnia rezultaty badań prowadzonych przez komórkę audytu wewnętrznego oraz biegłych rewidentów przy podejmowaniu decyzji w ramach zarządzania Bankiem;
- 11) przekazuje Radzie Nadzorczej, okresowe informacje przedstawiające w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny rodzaje i wielkość ryzyka w działalności Banku; jednym z elementów informacji zarządczej jest roczny raport z realizacji apetytu na ryzyko (zaprezentowanego w postaci wskaźników ilościowych).

Zarządzanie ryzykiem jest zorganizowane w sposób umożliwiający zapobieganie konfliktom interesów pomiędzy pracownikami, czy też jednostkami organizacyjnymi Banku.

Komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w niniejszej strategii oraz zgodnie z regulaminem organizacyjnym Banku.

ZZR realizuje zadania opisane w ich regulaminie funkcjonowania.

Komórki organizacyjne (lub wyznaczone osoby w Banku) uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych, dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

3. Zakres i rodzaj systemów raportowania i pomiaru ryzyka

1. Bank dokonuje identyfikacji i pomiaru ryzyka w oparciu o metody i modele, dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka.
2. Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku.

3. Metody/modele, w szczególności ich założenia są poddawane okresowej ocenie uwzględniającej testowanie i weryfikację historyczną.
4. Przegląd i aktualizacja metod/modeli lub systemów pomiaru ryzyka przeprowadzane są wraz z przeglądem procedur dotyczących zarządzania ryzykiem.
5. W ocenie Banku stosowane przez Bank modele mają charakter nieistotny, gdyż żaden nie determinuje ostatecznej decyzji zarządczej.
6. Niezależnie od podziału stosowanych przez Bank narzędzi pomiaru ryzyka na metody i modele, Bank ogranicza ryzyko wynikające ze stosowania zarówno metod jak i modeli m.in. poprzez:
  - 1) prowadzenie rejestru metod/modeli wraz ze wskazaniem właściciela;
  - 2) posiadanie dokumentacji opisującej działanie metody/modelu;
  - 3) w przypadku metod/modeli zewnętrznych – posiadanie możliwość aktualizowania założeń do metod/modeli w odpowiednim czasie i zakresie;
  - 4) przeszkolenie pracowników odpowiedzialnych za obsługę metody/modelu, zapewnienie zastępowalności w obsłudze metody/modelu;
  - 5) dokonywanie przeglądu i aktualizacji metod pomiaru ryzyka/modeli wewnętrznych – wraz z co najmniej rocznym przeglądem zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka;
  - 6) objęcie obszaru prawidłowości funkcjonowania modelu (w tym jakości danych) systemem kontroli wewnętrznej.
7. W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadza testy warunków skrajnych.
8. Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla wszystkich mierzalnych rodzajów ryzyka, które zostały uznane za istotne.
9. Bank dokłada staranności, aby zakres i założenia przyjmowane w przeprowadzanych testach warunków skrajnych dawały podstawy rzetelnej oceny ryzyka tj.:
  - 1) obejmowały obszary najbardziej narażone na ryzyko lub mogące wygenerować największe ryzyko;
  - 2) w większości wynikały z czynników ryzyka, których zmiana nie wynika bezpośrednio z działań podejmowanych przez Bank;
  - 3) wartości liczbowe przyjmowane w założeniach do testów stanowiły najgorsze z prawdopodobnych scenariuszy.
10. Szczegółowe założenia i scenariusze przyjęte w testach warunków skrajnych są zawarte w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, ich przegląd i aktualizacja są dokonywane wraz z przeglądem tych zasad; analizy sporządzane są na piśmie a wyniki oceny prezentowane Zarządowi Banku.
11. Zarząd Banku, po wprowadzonej zmianie lub wprowadzeniu nowego testu warunków skrajnych, informuje Radę Nadzorczą o zakresie testów warunków skrajnych, dokonanych zmianach i przyjętych w testach założeniach.
12. Wyniki testów warunków skrajnych stanowią obowiązkowy element informacji zarządczej dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.
13. Rezultaty testów warunków skrajnych Bank wykorzystuje w procesie zarządzania ryzykiem m.in. poprzez:
  - 1) podejmowanie działań ograniczających ryzyko;
  - 2) uwzględnianie ich w poziomach ustanawianych limitów;
  - 3) tworzenie dodatkowych wymogów kapitałowych;
  - 4) uwzględnianie ich w konstruowaniu planów awaryjnych (płynności, kapitałowym).
14. W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadza testy warunków skrajnych.

15. Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla wszystkich mierzalnych rodzajów ryzyka, które zostały uznane za istotne.
16. Bank dokłada staranności, aby zakres i założenia przyjmowane w przeprowadzanych testach warunków skrajnych dawały podstawy rzetelnej oceny ryzyka tj.:
  - 1) obejmowały obszary najbardziej narażone na ryzyko lub mogące wygenerować największe ryzyko;
  - 2) w większości wynikały z czynników ryzyka, których zmiana nie wynika bezpośrednio z działań podejmowanych przez Bank;
  - 3) wartości liczbowe przyjmowane w założeniach do testów stanowiły najgorsze z prawdopodobnych scenariuszy.
17. Szczegółowe założenia i scenariusze przyjęte w testach warunków skrajnych są zawarte w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, ich przegląd i aktualizacja są dokonywane wraz z przeglądem tych zasad; analizy sporządzane są na piśmie a wyniki oceny prezentowane Zarządowi Banku.
18. Zarząd Banku, po wprowadzonej zmianie lub wprowadzeniu nowego testu warunków skrajnych, informuje Radę Nadzorczą o zakresie testów warunków skrajnych, dokonanych zmianach i przyjętych w testach założeniach.
19. Wyniki testów warunków skrajnych stanowią obowiązkowy element informacji zarządczej dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.
20. Rezultaty testów warunków skrajnych Bank wykorzystuje w procesie zarządzania ryzykiem m.in. poprzez:
  - 1) podejmowanie działań ograniczających ryzyko;
  - 2) uwzględnianie ich w poziomach ustanawianych limitów;
  - 3) tworzenie dodatkowych wymogów kapitałowych;
  - 4) uwzględnianie ich w konstruowaniu planów awaryjnych (płynności, kapitałowym).

4. Zasady polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategię i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka

1. Bank wprowadza odpowiednio do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku.
2. Procedury wewnętrzne określają zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów oraz częstotliwości monitorowania ich przestrzegania i raportowania.
3. Poziom limitów wewnętrznych jest dostosowany do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku oraz do poziomu limitów ustalonych w Systemie Ochrony SGB.
4. Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej.
5. Bank określa wysokość limitów (w zależności od rodzaju ryzyka lub charakteru limitu) w oparciu o następujące przesłanki:
  - 1) analizę historyczną stopnia wykorzystania limitu;
  - 2) apetyt na ryzyko określony przez Radę Nadzorczą;
  - 3) analizę wpływu zrealizowania się limitu w maksymalnej wysokości na sytuację finansową Banku;
  - 4) wysokość ryzyka, którym jest obciążona pozycja objęta limitem.

6. Z zachowaniem limitów określonych w ustawie Prawo bankowe oraz limitów ustalonych w Systemie Ochrony SGB, Bank ustalił i weryfikuje wewnętrzne limity zaangażowań według kryteriów uwzględniających specyfikę ich działalności.
7. Procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem określają sytuacje, w których dopuszczalne jest przekroczenie limitów wewnętrznych, określają warunki akceptacji przekroczeń oraz sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów wewnętrznych; Bank może określić limity dla których przekroczenie jest niedopuszczalne
8. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych, dotyczących poszczególnych rodzajów ryzyka oraz ich wysokość, zatwierdza Zarząd Banku.
9. Przekroczenia limitów wewnętrznych są monitorowane i poddawane szczegółowej analizie – zadania te wykonują komórki organizacyjne wskazane w procedurach szczegółowych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

III. Fundusze własne

1. Składniki funduszy własnych

Bank Spółdzielczy w Krokowej wylicza fundusze własne zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami w tym zakresie na dzień 31.12.2016 r., w szczególności zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26.06.2013 r. oraz Prawem Bankowym.

Fundusze własne Banku obejmują:

- 1) Kapitał Tier I
- 2) Kapitał Tier II

1. Kapitał Tier I Banku obejmuje:

- 1) kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:
  - a) wpłacony fundusz udziałowy,
  - b) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody właściwego organu,
  - c) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po uzyskaniu zgody właściwego organu,
  - d) w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów:
    - fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego,
    - kapitał z aktualizacji instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”, (w tym miejscu Bank ujmuje 100% zysków oraz 100% strat)
  - e) kapitał rezerwowy,
  - f) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej,
  - g) w ramach innych przejściowych korekt kapitału podstawowego Tier I:
    - (ze znakiem minus) określoną wartość procentową¹⁵ funduszu z aktualizacji wyceny majątku trwałego;

---

¹⁵ Określona wartość procentowa jest równa:
- 40% w 2016 roku,

- (ze znakiem minus – co oznacza, że Bank usuwa z funduszy) określoną wartość procentową¹⁶ zysków z wyceny instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży”,
- 2) pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:
  - a) określona wartość procentowa¹⁷ wartości niematerialnych i prawnych wyceniona według wartości bilansowej,
  - b) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe¹⁸ (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do funduszy podstawowych Tier I, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
  - c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji¹⁹,
  - d) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
  - e) strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu,
  - f) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,
  - g) pozycje, które należy odliczyć od pozycji dodatkowych w Tier I, których wartość przekracza wartość kapitału dodatkowego Tier I;
- 3) kapitał dodatkowy Tier I, który stanowi:
  - a) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 52 CRR,
  - b) w ramach korekt okresu przejściowego – obligacje zaliczone do funduszy własnych Banku na podstawie Uchwały KNF nr 314/2009 z dnia 14 października 2009 r. w sprawie innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy podstawowych banku, ich wysokości, zakresu i warunków ich zaliczania do funduszy podstawowych banku;
- 4) pomniejszenia kapitału dodatkowego Tier I:
  - a) określona wartość procentowa wartości niematerialnych i prawnych wyceniona według wartości bilansowej²⁰;
  - b) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do dodatkowego kapitału podstawowego, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,

---

- 20% w 2017 roku,

- 0% od 2018 roku.

¹⁶ Jak w przypisie 15.

¹⁷ Określona wartość procentowa jest równa:

- 60% w 2016 roku,

- 80% w 2017 roku,

- 100% od 2018 roku.

¹⁸ Pomniejszanie nie dotyczy udziałów wzajemnych powstałych po 2011 r.

Pomniejszanie dotyczy części „wspólnej” (częścią wspólną jest kwota mniejszego udziału, jeśli są równe, to częścią wspólną jest kwota jednego lub drugiego). Kwotę korekty Bank pomniejsza o część zamortyzowaną analogicznie do stopnia amortyzacji funduszu udziałowego.

¹⁹ Z wyłączeniem udziałów kapitałowych w Banku Zrzeszającym i bankach będących uczestnikami Systemu Ochrony.

²⁰ Jak w przypisie nr 17.

- c) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji²¹,
- d) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
- e) pozycje, które należy odliczyć od pozycji Tier II, których wartość przekracza wartość kapitału Tier II.

2. **Kapitał Tier II** Banku obejmuje:

- 1) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 63 CRR;
- 2) pożyczki podporządkowane;
- 3) rezerwę na ryzyko ogólne do wysokości 1,25% aktywów ważonych ryzykiem;
- 4) pomniejszenia kapitału Tier II:
  - a) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do kapitału Tier II, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
  - b) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji²²,
  - c) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji.

NAZWA		KWOTA
Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	87,30
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	15 655,11
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	352,20
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	16 094,61
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne		
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-28,03
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-36,94
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-64,97
29	Kapitał podstawowy Tier I	16 029,64
Kapitał dodatkowy Tier I: instrumenty		
33	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 4 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	479,23
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	479,23
Kapitał dodatkowy Tier I: korekty regulacyjne		

²¹ Jak w przypisie nr 19.

²² Jak w przypisie nr 19.

39	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-406,86
41a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	-18,69
	W tym pozycje które należy wyszczególnić np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie oczekiwanych strat itd.	-18,69
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	-425,55
44	Kapitał dodatkowy Tier I	53,68
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	16 083,32
Kapitał Tier II: instrumenty i kapitały rezerwowe		
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	4 000,00
47	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 5 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II	319,50
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	4 319,50
Kapitał Tier II: korekty regulacyjne		
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	-1 221,11
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	-1 221,11
58	Kapitał Tier II	3 098,39
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	19 181,71
59a	Aktywa ważone ryzykiem pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)	122 082,94
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	122 082,94
Współczynniki kapitałowe		
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	11,65%
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	11,69%
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,94%

2. Instrumenty w funduszach własnych

Na dzień 31.12.2016 r. Bank posiada następujące instrumenty w funduszach własnych:

- Obligacje banków o łącznej wartości nominalnej 4 294,50 tys. zł, z czego 443,79 tys. zł, to wartość pomniejszająca kapitał Tier I, natomiast kwota 1 221,11 tys. zł, to wartość pomniejszająca kapitał Tier II;
- Wyemitowane obligacje o łącznej wartości nominalnej 2 000,00 tys. zł, z czego 479,23 tys. zł to wartość zaliczana do dodatkowego kapitału podstawowego Tier I, natomiast kwota 319,49 tys. zł, to wartość zaliczana do kapitału Tier II;
- Pożyczka podporządkowana o łącznej wartości nominalnej 4 000,00 tys. zł w całości zaliczana do kapitału Tier II.

3. Ograniczenia stosowane do obliczania funduszy własnych

1. Fundusz udziałowy Banku od 1 stycznia 2014 roku nie spełnia warunku zawartego w art. 28 ust. 1 lit. e CRR, który mówi, że instrumenty w kapitale podstawowym Tier I muszą spełniać warunek „wieczystości”; w związku z tym Bank, zgodnie z zapisami CRR usuwa stopniowo z funduszy własnych fundusz udziałowy.

2. Bank wykazuje fundusz udziałowy w rachunku funduszy własnych, w ramach korekt okresu przejściowego, według następujących zasad:

- 1) podstawą obliczeń do wyznaczenia podstawy amortyzacji jest lista udziałowców oraz kwota opłaconych przez nich udziałów według stanu na 31.12. 2011 r.;
- 2) kwota, o której mowa w pkt 1, jest pomniejszana o wszelkie wypłaty i wyksięgowania udziałów, które miały miejsce w latach 2012-2013;
- 3) każdego roku, począwszy od początku 2014 r., podstawa amortyzacji jest umniejszana (amortyzowana) o wartość stanowiącą iloczyn podstawy amortyzacji oraz stawki amortyzacji wynoszącej w kolejnych latach odpowiednio: 20% w 2014 r., po 10% od 2015 r. do 2021 r. oraz jednorazowo 10% na koniec 2021 r.;
- 4) jeżeli w kolejnych - po roku 2013 - latach miały miejsce dalsze pomniejszenia podstawy amortyzacji, to za każdym razem, ustalana jest nowa podstawa amortyzacji poprzez odjęcie od podstawy amortyzacji wyznaczonej zgodnie z pkt 1 – 2 kwoty tych pomniejszeń; nowa podstawa amortyzacji obowiązuje od daty dokonanego pomniejszenia;
- 5) Bank do umniejszania funduszy w trakcie poszczególnych lat stosuje amortyzację jednorazową, to znaczy stosownych pomniejszeń dokonuje na początku roku kalendarzowego.

W przypadku konieczności dokonania pomniejszenia funduszy własnych na skutek: wypowiedzenia udziałów, wypowiedzenia członkostwa, śmierci udziałowca (w przypadku osoby fizycznej), wykreślenia z KRS (w przypadku osoby prawnej), Bank występuje do KNF z wnioskiem o wydanie zgody na pomniejszeniu funduszy własnych.

3. Wyemitowane przez Bank obligacje, na mocy Uchwały Komisji Nadzoru Finansowego nr 314/2009 z dnia 14 października 2009 roku w sprawie innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy podstawowych banku, ich wysokości, zakresu i warunków ich zaliczania do funduszy podstawowych banku, Bank wykazuje w kapitale dodatkowym Tier I (jako korekty okresu przejściowego) według poniższych zasad:

- 1) każdego roku, począwszy od początku 2014, kwota obligacji jest umniejszana o wartość procentową wskazaną w ust. 2 pkt 3;
- 2) Bank do umniejszania stosuje amortyzację jednorazową, to znaczy stosownych pomniejszeń dokonuje na początku roku kalendarzowego;
- 3) zamortyzowane kwoty obligacji, Bank wykazuje jako instrumenty zaliczane do kapitału Tier II; *(jeżeli spełniają one warunki wynikające z art. 63 CRR)*
- 4) niezależnie od stosowania zasady amortyzowania kwot obligacji, o których mowa w niniejszym paragrafie, Bank stosuje amortyzację tych instrumentów ze względu na termin wymagalności według zasad opisanych w ust. 4.

4. Bank zalicza instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane do kapitału Tier II pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w art. 63 CRR, po uzyskaniu zgody Komisji Nadzoru Finansowego, w szczególności:

- 1) instrumenty nie zostały zakupione, a pożyczki podporządkowane przyznane, przez żaden z następujących podmiotów:
  - a) Bank lub jednostki zależne Banku,
  - b) przedsiębiorstwo, w którym Bank posiada udział kapitałowy w postaci co najmniej 20% praw głosu lub kapitału tego przedsiębiorstwa posiadanych;
- 2) zakup instrumentów lub przyznana pożyczka podporządkowana nie są finansowane bezpośrednio ani pośrednio przez Bank;
- 3) instrumenty ani pożyczki podporządkowane nie są zabezpieczone ani objęte gwarancją przez Bank lub jego jednostki zależne;
- 4) instrumenty lub pożyczki podporządkowane mają pierwotny termin zapadalności wynoszący co najmniej 5 lat;
- 5) instrumenty lub pożyczki podporządkowane nie mogą być wycofane z Banku przed upływem okresu umowy, za wyjątkiem sytuacji, gdy właściwy organ w określonych w art. 77 oraz art. 78 ust. 4 CRR przypadkach zezwoli na ich wycofanie;
- 6) środki pieniężne podlegają zwrotowi w ostatniej kolejności, w przypadku upadłości Banku lub jego likwidacji.

Kwota instrumentów lub przyznanych pożyczek podporządkowanych, która może być zaliczona do kapitału Tier II podlega amortyzacji dziennej począwszy od dnia rozpoczęcia ostatniego, pięcioletniego okresu ich umownego terminu wymagalności.

4. Poziom kapitału ponad wymagany poziom współczynnika

Wymagane przepisami minimalne poziomy współczynniki	2016-12-31
Współczynnik kapitałowy CET1	4,50%
Współczynnik kapitałowy T1	9,00%
Łączny współczynnik kapitałowy	12,00%

bufor zabezpieczający	1,25%
-----------------------	-------

Współczynnik kapitałowy CET1 z buforem zabezpieczającym	5,75%
Współczynnik kapitałowy T1 z buforem zabezpieczającym	10,25%
Łączny współczynnik kapitałowy	13,25%

Nadwyżka kapitału ponad minimalne wymogi (z buforem zabezpieczającym) (w tys. zł)

kapitał CET1	8 118,04
kapitał T1	1 980,04
fundusze własne	950,63

Na dzień 31.12.2016 r. Bank posiada nadwyżkę środków ponad minimalne wymogi dotyczące poziomu kapitału podstawowego Tier I, kapitału Tier I oraz funduszy własnych do osiągnięcia wymaganych przez KNF współczynników kapitałowych.

5. Przepisy przejściowe

Pozycje kwalifikujące się do funduszy własnych na mocy przepisów przejściowych zawarto w tabeli w punkcie III.1.

IV. Wymogi kapitałowe

1. Metody szacowania kapitału wewnętrznego

Bank stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:

- 1) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego;
- 2) metodę wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego;
- 3) metody de minimis w zakresie ryzyka walutowego.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne:

- 1) ryzyko kredytowe;
- 2) ryzyko operacyjne;
- 3) ryzyko walutowe;
- 4) ryzyko koncentracji;
- 5) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- 6) ryzyko płynności;
- 7) ryzyko kapitałowe.

Uznane za istotne ryzyko braku zgodności Bank pokrywa kapitałem wewnętrznym obliczonym dla ryzyka operacyjnego.

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka przyjmuje się następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka będzie obliczany jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) poziom akceptowalnego kosztu lub utraconego przychodu Bank wyznacza (jako procent funduszy własnych Banku) w oparciu o następujące przesłanki:
  - a) wysokość planowanego wyniku finansowego na rok obrotowy, w którym aktualizujemy niniejsze zasady,
  - b) poziom łącznego współczynnika kapitałowego,
  - c) plany kapitałowe;
- 5) dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) będzie kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka, o którym mowa w pkt 4.

Bank przyjmuje następujące – maksymalne poziomy poszczególnych, istotnych rodzajów ryzyka bankowego, wyrażone wielkością alokowanych funduszy własnych – limity alokacji kapitału:

- 1) na ryzyko kredytowe – 62,5% funduszy własnych, z podziałem na:
  - a) kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe – 52,5%,
  - b) dodatkowy wymóg kapitałowy 10,0%;

- 2) na ryzyko operacyjne – 7,0% funduszy własnych, z podziałem na:
  - a) kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne – 7,0%,
  - b) dodatkowy wymóg kapitałowy – 0,0%;
- 3) na ryzyko walutowe – 0,5 % funduszy własnych, z podziałem na:
  - a) kapitał regulacyjny na ryzyko walutowe – 0,5%,
  - b) dodatkowy wymóg kapitałowy – 0%;
- 4) na ryzyko koncentracji – 1,0% funduszy własnych;
- 5) na ryzyko płynności – 5,0% funduszy własnych;
- 6) na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej – 14,0% funduszy własnych;
- 7) na ryzyko kapitałowe – 10,0% funduszy własnych.

W limitach alokacji kapitału, o których mowa w ust. 2, Bank nie wymienia limitu na ryzyko braku zgodności, pomimo uznania tego ryzyka za istotne, ze względu na fakt, że ryzyko braku zgodności jest pokryte przede wszystkim regulacyjnym wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne.

2. Rezultaty przeprowadzonego przez KNF Badania i Oceny Nadzorczej

Nie dotyczy

3. Ekspozycje ważone ryzykiem

L.p.	Klasa ekspozycji	Wymóg kapitałowy
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0,00
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	5 864,21
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	2,32
4.	Ekspozycje wobec instytucji	-
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	20 405,50
6.	Ekspozycje detaliczne	5 421,67
7.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	65 981,12
8.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 184,17
9.	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	2 331,92
10.	Ekspozycje kapitałowe	4 924,73
11.	Inne pozycje	14 967,30
Razem		122 082,94

4. Wymogi w zakresie funduszy własnych

4.1. Wymóg w zakresie funduszy własnych - ryzyko kredytowe

Wymóg regulacyjny na ryzyko kredytowe wyniósł 9 766,64 tys. zł

$$122\,082,94 \text{ tys. zł} \times 8\% = 9\,766,64 \text{ tys. zł}$$

4.2. Wymóg w zakresie funduszy własnych - ryzyko operacyjne

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	Średnia
Odsetki należne i podobne przychody	9 682,29	9 113,38	8 261,65	9 019,11
Odsetki do zapłaty i podobne opłaty	3 570,43	3 154,12	2 355,22	3 026,59
Przychody z akcji i innych papierów wartościowych o stałej/ zmiennej stopie dochodu	0,00	0,00	11,83	3,94
Należności z tytułu prowizji/opłat	2 625,92	2 733,44	2 692,34	2 683,90
Koszty z tytułu prowizji/opłat	535,51	519,44	459,41	504,78
Zysk netto lub strata netto z operacji finansowych	-7,96	-88,59	-67,14	-54,56
Pozostałe przychody operacyjne	155,93	148,46	148,77	151,05
Wynik z tytułu odsetek	6 111,86	5 959,26	5 906,43	5 992,52
Wynik pozaodsetkowy	2 238,38	2 273,87	2 326,39	2 279,55
Wynik do ustalania wymogu kapitałowego	8 350,24	8 233,13	8 232,82	8 272,06
KAPITAŁ REGULACYJNY	x	x	x	1 240,81

Wymóg regulacyjny na ryzyko operacyjne wyniósł 1 240,81 tys. zł

4.3. Wymóg w zakresie funduszy własnych - ryzyko walutowe

Wymóg regulacyjny na ryzyko walutowe nie wystąpił.

4.4. Łączny współczynnik kapitałowy

Fundusze własne	19 181,71
Kapitał regulacyjny:	11 007,44
- kapitał regulacyjny na ryzyko kredytowe	9 766,64
- kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne	1 240,81
- kapitał regulacyjny na ryzyko walutowe	0,00
Łączny współczynnik kapitałowy (w %)	13,94

4.5. Wewnętrzny współczynnik kapitałowy

Rodzaj ryzyka	Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru I	Alokacja dodatkowego kapitału według wymagań dla
Ryzyko kredytowe	10 021,54	9 766,64	254,90
Ryzyko rynkowe	0,00	0,00	0,00
Ryzyko operacyjne	1 240,81	1 240,81	0,00
Ryzyko koncentracji zaangażowań, w tym:	0,00	x	0,00
koncentracji dużych zaangażowań	0,00	x	0,00
koncentracji w ten sam sektor gospodarczy	0,00	x	0,00
koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia	0,00	x	0,00
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	962,40	x	962,40
Ryzyko płynności	0,00	x	0,00
Ryzyko kapitałowe	0,00	x	0,00
Kapitał regulacyjny	11 007,45		
Kapitał wewnętrzny	12 224,76		
Łączny współczynnik kapitałowy	13,94		
Wewnętrzny współczynnik kapitałowy	12,55		

5. Wymogi w zakresie bufora antycyklicznego

Nie dotyczy

Na datę sporządzania informacji nie obowiązywały przepisy dotyczące utrzymywania bufora antycyklicznego.

V. Ujawnienia z tytułu ryzyka kredytowego

1. Definicja należności przeterminowanych i zagrożonych

Dla wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, ekspozycję uznaje się za przeterminowaną, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 0,50 tys. zł, a w przypadku pozostałych klas ekspozycji przeterminowana kwota przekracza 3,00 tys. zł.

Należności zagrożone, to należności banku, zakwalifikowane do kategorii należności, o których mowa w przepisach w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

2. Metody przyjęte do ustalenia korekt wartości i rezerw

Dla potrzeb naliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe” lub „stracone” stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008

r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. nr 235 poz. 1589 z późniejszymi zmianami) oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie tworzenia rezerw celowych.

Metody przyjęte do ustalania korekt wartości i tworzenia rezerw zostały przedstawione w Polityce rachunkowości obowiązującej w Banku Spółdzielczym w Krokowej.

Natomiast procedury związane z tworzeniem rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością Banku oraz wyceny pozostałych aktywów zawarte są w Uchwale Zarządu BS w Krokowej nr 141/2013 z dn. 30.12.2013 r.

Bank tworzy rezerwy celowe, w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- 1) kategorii "normalne" - w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych;
- 2) kategorii "pod obserwacją";
- 3) grupy "zagrożone" – w tym do kategorii "poniżej standardu", "wątpliwe" lub "stracone".

Bank nie tworzy rezerw celowych dotyczących ekspozycji kredytowych stanowiących udzielone zobowiązania pozabilansowe w przypadku, gdy postanowienia umowy:

- 1) gwarantują bankowi swobodę w podjęciu decyzji o uruchomieniu środków w ramach zobowiązania lub
- 2) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od terminowej obsługi już wykorzystanej części i niebudzącej obaw sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika w przypadku, gdy wymagane jest stosowanie tego kryterium lub
- 3) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od złożenia zabezpieczeń wymienionych w Procedurze tworzenia rezerw celowych(...), umożliwiających pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych o kwotę odpowiadającą uruchomianym środkom lub klasyfikowanie ekspozycji kredytowej do kategorii "normalne".

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z pożyczek i kredytów detalicznych, zaklasyfikowanymi do kategorii "normalne", tworzy się w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego 1,5 % podstawy tworzenia rezerw celowych.

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii "pod obserwacją", "poniżej standardu", "wątpliwe" i "stracone" tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych:

- 1) 1,5 % - w przypadku kategorii "pod obserwacją";
- 2) 20 % - w przypadku kategorii "poniżej standardu";
- 3) 50 % - w przypadku kategorii "wątpliwe";
- 4) 100 % - w przypadku kategorii "stracone".

Rezerwy celowe tworzy się, aktualizuje co do wysokości oraz rozwiązuje najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca w którym dokonano przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych.

Bank nie stosuje technik redukcji ryzyka kredytowego.

3. Ekspozycje wg wyceny bilansowej w podziale na klasy ryzyka

I.p.	Wyszczególnienie ekspozycji kredytowych	Kwota ekspozycji stan na dzień 31.12.2016 w tys. zł.	Średnia kwota ekspozycji w tys. zł.	Udział średniej kwoty ekspozycji w łącznej średniej kwocie ekspozycji kredytowych
1	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec samorządów terytorialnych i władz lokalnych	23 246,62	25 817,79	19,53%
2	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	20 859,31	18 410,16	13,93%
3	Ekspozycje przeterminowane	1 521,21	1 737,88	1,31%
4	Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe zabezpieczone na nieruchomościach	81 420,47	78 584,05	59,45%
5	Ekspozycje detaliczne	7 450,21	7 625,18	5,77%
	Razem	134 497,82	132 175,06	100,00%

Bank przyjmuje, iż klasy ekspozycji kredytowych, które stanowią przynajmniej 30 % łącznej kwoty ekspozycji kredytowych wyznaczają istotne klasy ekspozycji.

Na podstawie powyższych danych stwierdza się, iż w Banku ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach stanowią istotne klasy ekspozycji.

4. Struktura geograficzna ekspozycji

Bank w swoich analizach przyjmuje, że ryzyko geograficzne jest nieistotne z uwagi na mały i jednolity teren działania określony w statucie Banku.

5. Struktura branżowa ekspozycji

Rodzaj	zaangażowanie bilansowe na dzień 31.12.2016 r.	zaangażowanie pozabilansowe na dzień 31.12.2016 r. (otwarte linie kredytowe)	udział w portfelu kredytowym
Przetwórstwo przemysłowe	737,44	31,17	0,54%
Handel	5 268,49	372,69	3,96%
Obsługa nieruchomości	2 086,30	0,00	1,47%
Budownictwo	3 859,08	996,34	3,41%
Transport	4 275,68	94,22	3,07%
Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo	13 068,68	1 225,45	10,04%
Działalność profesjonalna	549,33	55,43	0,42%
Administrowanie, dział. w zakresie u. admin.	23 839,80	20,00	16,76%
Hotele i gastronomia	18 102,51	624,25	13,16%
Górnictwo i wydobywanie	2 980,51	0,00	2,09%
Opieka zdrowotna	2 900,19	218,90	2,19%
Dostawa wody	335,04	244,96	0,41%
Edukacja	1 083,51	422,00	1,06%
Pozostałe usługi	395,32	428,06	0,58%
Osoby fizyczne	55 975,51	2 139,26	40,83%
Razem	135 457,39	6 872,73	100,00%

6. Struktura ekspozycji według okresów zapadalności

Istotne klasy ekspozycji (w tys. zł)	<= 1 tydzień	>1 tydzień <= 1 miesiąc	>1 miesiąc <= 3 miesiące	>3 miesiące <= 6 miesięcy	>6 miesięcy <= 1 roku	>1 roku <= 2 lat	>2 lat <= 5 lat	>5 lat <= 10 lat	>10 lat <= 20 lat	>20 lat	Razem
Sektor niefinansowy	1 351,81	780,61	1 924,13	2 747,50	8 170,86	11 453,51	25 315,46	28 025,97	21 992,36	5 585,34	107 347,54
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	357,50	12,50	963,87	833,59	1 898,24	2 823,56	7 000,68	8 050,28	1 260,60	0,00	23 200,82

Kredyty w rachunku bieżącym i w rachunku oszczędnościowo – rozliczeniowym na dzień 31.12.2016 r. wynoszą 4 909,03 tys. zł.

7. Istotne branże

Bank przyjmuje, iż trzy dominujące branże wyznaczają istotne klasy branż, gospodarstw domowych nie traktuje się jako osobnej branży, stąd też wartość tej ekspozycji nie podlega ocenie z punktu widzenia istotności branży;

Na podstawie powyższych danych stwierdza się, iż istotnymi branżami są: „Administrowanie”, „Hotele i gastronomia” oraz „Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo”.

Administrowanie: Administracja publiczna i obrona narodowa, działalność w zakresie u.admin.

Podmiot	zaangażowanie bilansowe	zaangażowanie pozabilansowe	rezerwa	esp	odsetki
<i>SYTUACJA NORMALNA I POD OBSERWACJĄ</i>					
Jednostki Samorządu Terytorialnego	23 200,82	0,00	0,00	0,00	45,80
Przedsiębiorcy indywidualni	638,98	20,00	0,00	9,26	0,88
<i>ZAGROŻONYCH BRAK</i>					
RAZEM	23 839,80	20,00	0,00	9,26	46,68

Hotele i gastronomia

Podmiot	zaangażowanie bilansowe	zaangażowanie pozabilansowe	rezerwa	esp	odsetki
<i>SYTUACJA NORMALNA I POD OBSERWACJĄ</i>					
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	1 450,65	409,35	0,00	17,57	0,20
Przedsiębiorcy indywidualni	16 651,86	214,90	0,80	199,29	7,48
<i>ZAGROŻONYCH BRAK</i>					
RAZEM	18 102,51	624,25	0,80	216,86	7,68

Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo

Podmiot	zaangażowanie bilansowe	zaangażowanie pozabilansowe	rezerwa	esp	odsetki
<i>SYTUACJA NORMALNA I POD OBSERWACJĄ</i>					
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	2 145,86	1 016,32	0,00	21,99	3,03
Rolnicy indywidualni	8 546,57	74,25	0,00	77,47	
Przedsiębiorcy indywidualni	1 918,04	134,88	0,00	12,45	0,63
<i>PONIŻEJ STANDARDU</i>					
Rolnicy indywidualni	80,45	0,00	15,77	1,61	0,24
<i>STRACONA</i>					
Rolnicy indywidualni	377,76	0,00	19,30	6,28	57,22
RAZEM	13 068,68	1 225,45	35,07	119,80	61,12

8. Kwoty ekspozycji zagrożonych w podziale na obszary geograficzne

Nie występują.

9. Informacja o zmianie i stanach korekt wartości i rezerw

T R E ŚĆ	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:	Wymagany poziom rezerw celowych:
1. Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	598,26	304,21	0,00	162,10	709,74	709,74
- w sytuacji normalnej i pod obserwacją	82,89	127,40	0,00	72,79	137,50	137,50
- poniżej standardu	59,07	3,47	0,00	14,86	47,68	47,68
- wątpliwe	3,35	16,73	0,00	15,50	4,58	4,58
- stracone	452,95	156,61	0,00	58,95	519,98	519,98
2. Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM:	598,26	304,51	0,00	162,10	709,74	709,74

*w kwocie 709,74 tys. zł znajdują się kredyty spisane w ciężar rezerw tj. 30,63 tys. zł.

Wartość ESP w sytuacji zagrożonej na 31.12.2016 r. wyniosła 33,17 tys. zł. i kształtowała się następująco:

- w sytuacji poniżej standardu - 7,24 tys. zł
- w sytuacji wątpliwej - 7,35 tys. zł
- w sytuacji straconej - 18,58 tys. zł

10. Korzystanie z ECAI

Bank korzysta z ocen jakości kredytowej nadanych przez następujące zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej (ECAI):

- Fitch Ratings;
- Moody's Investors Service;
- Standard and Poor's Ratings Services.

Bank stosuje zasady korzystania z ocen jakości kredytowej dla określania wag ryzyka ekspozycjom wobec:

- Instytucji, jeżeli rezydualny termin ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące;
- samorządów regionalnych lub władz lokalnych, jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej;
- podmiotów sektora publicznego, jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące.

Jeżeli nadane oceny odpowiadają różnym wagom ryzyka wówczas Bank uwzględni tę ocenę, której odpowiada wyższa waga ryzyka. Jeżeli dostępne są więcej niż dwie oceny kredytowe sporządzone przez wyznaczone ECAI dla danej pozycji z ratingiem, wówczas uwzględni się te dwie spośród nich, z którymi wiążą się najniższe wagi ryzyka, z zastrzeżeniem że: jeżeli dwie najniższe wagi ryzyka różnią się od siebie, przypisuje się wyższą z nich.

Bank uzależnia przyznanie wagi ryzyka od stopnia jakości kredytowej, który przypisano rządowi polskiemu wg następującej tabeli:

Stopień jakości kredytowej rządu polskiego	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka ekspozycji	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Do momentu ustalenia standardu technicznego dotyczącego odpowiedników stopni jakości kredytowej ECAI w skali CRR, Bank uzależnia stopień jakości kredytowej od oceny wiarygodności kredytowej w następujący sposób:

Stopień jakości kredytowej	Ocena wiarygodności kredytowej		
	Fitch Ratings	Moody's Service	Investors Standard and Poor's Ratings Services
1	AAA do AA-	Aaa do Aa3	AAA do AA-
2	A+ do A-	A1 do A3	A+ do A-
3	BBB+ do BBB-	Baa1 do Baa3	BBB+ do BBB-
4	BB+ do BB-	Ba1 do Ba3	BB+ do BB-
5	B+ do B-	B1 do B3	B+ do B-
6	CCC+ i poniżej	Caa1 i poniżej	CCC+ i poniżej

Na dzień 31.12.2016 r. Bank nie przypisał wagi ryzyka odpowiadającą stopniu jakości kredytowej rządu polskiego, tj. 50% żadnym należnościom.

VI. Ryzyko walutowe

W 2016 roku nie wystąpił wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego.

VII. Ryzyko operacyjne

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2016 wynosi 1 240,81 tys. zł.

Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego - zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2016 roku podane są w poniższej tabeli:

L.p.	Kategoria	Strata brutto w tys. zł
1.	Oszustwa wewnętrzne	0,00
2.	Oszustwa zewnętrzne	0,00
3.	Zasady dotyczące zatrudnienia i bezpieczeństwa w miejscu	0,00

	pracy	
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	0,00
5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0,00
6.	Zakłócenia działalności banku i awarie systemu	0,00
7.	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	0,00
8.	Razem	0,00

W 2016 roku nie stwierdzono istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego z tytułu zagrożenia związanego z jednoczesnym zrealizowaniem się potencjalnych zdarzeń operacyjnych, dla których, w procesie samooceny, spełnione były łącznie poniższe warunki:

- prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka było średnie lub wysokie;
- skutki ekonomiczne były wysokie.

W związku z brakiem straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego Bank nie podejmował dodatkowych działań mitygujących.

VIII. Ekspozycje kapitałowe

Aktywa finansowe:

a) aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - nie występują;

b) aktywa finansowe przeznaczone do obrotu w Banku - nie występują;

c) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności;

L.p.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2016 r.:
1.	Obligacje monetarnych instytucji finansowych	4 362,77
2.	Obligacje instytucji samorządowych	6 074,43
3.	Bankowe Papiery Wartościowe	1 102,43
	RAZEM:	11 539,63

d) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży;

L.p.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2016 r.:
1.	Banki- akcje SGB – Bank S.A.	1 129,50
2.	Pozostałe – TUW	1,00
3.	Udział – Spółdzielnia IPS	1,00
4.	Pozostałe – Jednostki uczestnictwa TFI Agro	2 331,92
	RAZEM:	3 463,42

Na dzień bilansowy ww. akcje i udziały zostały wycenione według ceny nabycia zgodnie z par. 36 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków.

Informacja o aktywach finansowych dostępnych do sprzedaży, aktywach i zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, dla których nie było możliwe

ustalenie w sposób wiarygodny wartości godziwej, ze wskazaniem oszacowanej wartości – nie wystąpiły.

Informacje o zobowiązaniach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, wykazując odrębnie:

- wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy – nie wystąpiły;
- wartość zobowiązań finansowych zakwalifikowanych jako przeznaczone do obrotu - nie wystąpiły;
- różnicę pomiędzy wartością bilansową zobowiązań finansowych a wartością, którą Bank byłby zobowiązany zapłacić w terminie wymagalności - nie wystąpiły.

Dane o wartości posiadanych instrumentów finansowych, z uwzględnieniem:

Instrumenty finansowe znajdujące się w obrocie giełdowym (na rynku regulowanym) – nie wystąpiły;

Instrumenty finansowe znajdujące się w obrocie pozagiełdowym: (nabyte w ramach alternatywnego systemu obrotu prowadzonego przez GPW (Catalyst):

Lp.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość wg stanu na 31.12.2016 r.:
1.	Instrumenty finansowe notowane na rynku Catalyst transakcje zawarte w ramach alternatywnego systemu obrotu)-obligacje komunalne, obligacje korporacyjne, obligacje spółdzielcze,	5 658,35*

* na dzień 31.12.2016 r. w kwocie 5 658,35 tys. zł. znajduje się odpis z tytułu trwałej utraty wartości – pap. wart. na zakupione obligacje Spółdzielczego Banku Rzemiosła i Rolnictwa w wysokości 191,40 tys. zł. oraz z tyt. premii w wysokości 42,71 tys. zł.

Papiery wartościowe z nieograniczoną zbywalnością, nieznajdujące się w obrocie na rynku regulowanym:

Lp.	Nazwa instrumentu finansowego:	Wartość wg stanu na 31.12.2016 r.:
1.	Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	2 331,92
2.	Bankowe Papiery Wartościowe	1 102,43
3.	Obligacje komunalne (miasta, gminy, powiaty, województwa, związki miast, związki gmin, związki powiatów)	4 778,85

Papiery wartościowe z ograniczoną zbywalnością:

- akcje banku zrzeszającego o wartości 1 129,50 tys. zł;
- inne np. akcje lub udziały, które są kupione przez bank spółdzielczy oraz są z jakiegoś powodu zastawione (jest ustanowiony na nich zastaw)-nie wystąpiły;

Wartość rynkowej instrumentów finansowych, w przypadku gdy jest różna od wartości wykazywanej w bilansie – nie wystąpiły.

Na dzień 31.12.2016 r. Bank posiada jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych TFI AGRO KAPITAŁ NA ROZWÓJ w wysokości 10,4703. Kwota zaangażowania wynosi 2 000,00 tys. zł.

Zgodnie z polityką rachunkowości jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych TFI AGRO wycenia się na koniec każdego okresu sprawozdawczego (tj. miesiąca) przyjmując wartość jednostki z ostatniego notowania podawanego na stronie internetowej TFI AGRO. Skutki wyceny jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych odnosi się na fundusz z aktualizacji wyceny.

W 2016 roku dokonano wyceny jednostek TFI AGRO poprzez fundusz z aktualizacji wyceny. Stan na 31.12.2016 r. wynosi 2 331,92 tys. zł.

Kapitał z aktualizacji wyceny TFI AGRO zaliczany do funduszy własnych do Kapitału Tier I wynosi 136,09 tys. zł.

IX. Ryzyko stopy procentowej pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego

1. Charakter ryzyka stopy procentowej oraz podstawowe założenia, częstotliwość pomiaru ryzyka stopy procentowej

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter:

- 1) skonsolidowany – oznacza to, że obejmuje wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku;
- 2) całościowy – uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej, w ścisłym powiązaniu z innymi rodzajami ryzyka.

W celu utrzymania założonego w planach strategicznych i rocznych planach finansowych profilu ryzyka, Bank zmienia swoje narażenie na ryzyko stopy procentowej za pomocą działań związanych z:

- 1) inwestowaniem (głównie poprzez sterowanie terminami zapadalności lokat o stałym oprocentowaniu ,
- 2) kredytowaniem (np. zakup papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu),
- 3) finansowaniem zewnętrznym,
- 4) ustalaniem oprocentowania,
- 5) zarządzaniem terminami zapadalności / wymagalności oraz przeszacowania różnych portfeli.

Bank podejmuje następujące działania:

- 1) prowadzi bieżący monitoring kształtowania się najważniejszych rynkowych stóp procentowych na rynku lokalnym,
- 2) dokonuje analiz prognoz w zakresie możliwych wariantów zachowania się rynkowych stóp procentowych w przyszłości,
- 3) analizuje kształtowanie się oprocentowania poszczególnych, własnych produktów bankowych na tle stóp rynkowych oraz porównywalnej oferty konkurencyjnych banków,
- 4) zarządza poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku.

Podstawą przyjętą do określenia poziomu ryzyka opcji klienta jest założenie, że wykorzystanie opcji powoduje skrócenie terminu przeszacowania dla zerwanego depozytu do 1 dnia, oraz spłacenie przed terminem kredytów regularnych. Za przedterminową spłatę kredytu uznaje się przypadek, gdy

kwota spłacana przed terminem wynosi co najmniej 5,00 tys. złotych i jednocześnie wyprzedzenie w stosunku do ustalonego harmonogramu spłat wynosi co najmniej 30 dni.

Pomiar ryzyka stopy procentowej dokonywany jest z częstotliwością miesięczną (do 25-go dnia kolejnego miesiąca).

2. Zmiany wyniku finansowej oraz bilansowej zaktualizowanej wartości kapitału w wyniku szokowych spadków/wzrostów stóp procentowych

Do pomiaru narażenia na ryzyko stopy procentowej Bank wykorzystuje następujące metody:

- 1) lukę przeszacowania;
- 2) metodę wyniku odsetkowego;
- 3) metodę zaktualizowanej wartości ekonomicznej;
- 4) analizę wskaźników ekonomicznych związanych z ryzykiem stopy procentowej.

Rozpatrując ryzyko stopy procentowej Bank mierzy:

- ryzyko przeszacowania
- ryzyko bazowe
- ryzyko krzywej dochodowości
- ryzyko opcji klienta

Według stanu na koniec grudnia 2016 roku przeprowadzono pomiar ryzyka stopy procentowej, który kształtuje się następująco:

- ryzyko przeszacowania
uwzględniając ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych w okresie 12 m-cy, potencjalne zmiany dochodu odsetkowego na skutek zmian stóp procentowych są następujące, przy spadku stóp procentowych o 200 p.b. dochód odsetkowy zmniejszy się o 1 921,49 tys. zł, natomiast przy wzroście stóp procentowych o 200 p.b. dochód odsetkowy zwiększy się o 1 370,18 tys. zł ;
- ryzyko bazowe
w badaniu ryzyka bazowego uwzględniamy niedoskonałą korelację zmian stóp referencyjnych dla aktywów i pasywów wrażliwych. Pomiar ryzyka bazowego, ze względu na niezmiennosc stawki redyskonta weksli od marca 2015 roku, nie wykazuje wpływu ryzyka bazowego na wynik odsetkowy;
- ryzyko krzywej dochodowości
w badaniu ryzyka krzywej dochodowości uwzględniamy zmiany relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego rynku lub indeksu. Miarą niejednakowych zmian stawek WIBID/WIBOR dla różnych terminów jest współczynnik korelacji. Pomiar ryzyka krzywej dochodowości, ze względu na niezmiennosc stawki redyskonta weksli od marca 2015 roku, nie wykazuje wpływu ryzyka krzywej dochodowości na wynik odsetkowy;
- ryzyko opcji
poziom ryzyka opcji w skrajnej sytuacji tzn. przy dwukrotnym wzroście wskaźnika zrywalności depozytów oraz dwukrotnym wzroście wskaźnika przedpłacania kredytów wynosi 0. Wskaźnik zrywalności depozytów wynosi 1,39% a kredytów spłacanych przed terminem 0,05% , przy dwukrotnym wzroście wskaźniki wyniosłyby odpowiednio 2,78% oraz 0,10% co oznacza, że nie osiągają znaczącego poziomu (tj. odpowiednio 5,00% i 7,00%) zatem nie występuje ryzyko opcji.

Według stanu na koniec grudnia 2016 roku przeprowadzono test w zakresie wpływu zmian stóp procentowych na wartość ekonomiczną Banku.

Przy założeniu wzrostu oprocentowania dla aktywów i pasywów o 200 p.b. zmiana wartości ekonomicznej banku wynosi 58,53 tys. zł. co stanowi 0,31 % funduszy własnych, przy spadku oprocentowania o 200 p.b. zmiana wartości ekonomicznej banku wynosi -95,20 tys. zł., co stanowi 0,50% funduszy własnych.

X. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

1. Informacje dotyczące procesu ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń

Zgodnie z uchwałą 258/2011 KNF z dnia 4 października 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz szczegółowych warunków szacowania przez banki kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego oraz zasad ustalania polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w banku oraz na podstawie pisma KNF z dnia 23.12.2011 r. oraz na podstawie Uchwały Zarządu nr 77/2016 z dnia 22.06.2016 r. do osób zajmujących stanowiska kierownicze zaliczono tylko członków Zarządu.

Procedury regulujące ustalenie polityki zmiennych wynagrodzeń uchwała Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Krokowej.

Na dzień 31.12.2016 r. wynagrodzenia osób zajmujących kierownicze stanowiska w Banku (czyli członków Zarządu) regulowały:

- Polityka zmiennych wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Krokowej wprowadzona Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 25/2016 r. z dnia 3.06.2016 r.,
- Regulamin wynagradzania Członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Krokowej pozostających z Bankiem w stosunku pracy wprowadzony Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 35/2014r. z 03.06.2014r.

2. Informacje dotyczące kształtowania wynagrodzeń

Tabela wynagrodzeń Członków Zarządu określona jest w Załączniku nr 1 do Regulaminu wynagradzania Członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Krokowej pozostających z Bankiem w stosunku pracy a przyznawane w formie umowy bądź aneksu do umowy przez Radę Nadzorczą, zgodnie z przepisami prawa.

Zmienne składniki wynagrodzenia w formie premii rocznej przyznawana jest członkowi Zarządu na podstawie oceny efektów pracy członka Zarządu.

Łączna kwota premii rocznej dla członków Zarządu ustalana jest w wysokości 2% rocznego zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto Banku.

Ocena efektów pracy członka Zarządu Banku dokonywana jest po zakończeniu roku obrotowego i obejmuje 3 lata, tzn. rok miniony oraz 2 poprzednie.

Kryteriami oceny efektów pracy członka Zarządu są:

1. jakość portfela kredytowego,
2. realizacja planu finansowego,
3. realizacja przyjętych kierunków rozwoju działalności gospodarczej oraz społecznej i kulturalnej Banku.

Pozytywna ocena, o której mowa uwarunkowana jest od łącznego spełnienia następujących przesłanek:

1. utrzymania udziału kredytów zagrożonych (suma kredytów zaklasyfikowanych do 2, 3 i 4 grupy ryzyka) w portfelu kredytów zagrożonych udzielonych podmiotom niefinansowym na poziomie nie wyższym niż 8,5 %,
2. realizacji zaplanowanego na dany rok wyniku finansowego brutto Banku na poziomie nie niższym niż 75 %,
3. realizację przyjętych kierunków rozwoju działalności gospodarczej oraz społecznej i kulturalnej Banku.

Rada Nadzorcza pozytywnie ocenia realizacją planu finansowego, gdy osiągnięty w danym roku wynik finansowy nie jest niższy niż 75 % planowanego wyniku.

3. Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych

Aktualna polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Krokowej w rozdziale III określa iż:

- 1) Kwota premii rocznej, o której mowa w ust. 1, dzieli się na poszczególnych członków Zarządu zgodnie z decyzją Rady Nadzorczej, z zastrzeżeniem, że wysokość przyznanej kwoty premii nie może być wyższa niż 10% osiągniętego w danym roku przez członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego.
- 2) Premia roczna wypłacona w 2016r. stanowiła nieznaczną część wypłaconych wynagrodzeń całkowitych członków Zarządu pozostających z Bankiem w stosunku pracy (nie przekraczała 10% osiągniętego wynagrodzenia zasadniczego).

4. Główne parametry oraz zasady ustalania wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze

Stale składniki wynagrodzenia określone są w Załączniku nr 1 do Regulaminu wynagradzania Członków Zarządu Banku Spółdzielczego w Krokowej pozostających z Bankiem w stosunku pracy a przyznawane w formie umowy bądź aneksu do umowy przez Radę Nadzorczą.

Lp.	STANOWISKO/FUNKCJA	WYKSZTAŁCENIE/ WYMAGANE KWALIFIKACJE
1.	Prezes Zarządu	1) wykształcenie wyższe, 2) studium podyplomowe o profilu bankowym, 3) minimum 5 lat stażu w bankowości 4) tytuł dyplomowanego pracownika bankowego.
2.	Wiceprezes Zarządu	1) wykształcenie wyższe 2) minimum 4 lata stażu w bankowości
3.	Członek Zarządu	1) wykształcenie wyższe 2) minimum 4 lata stażu w bankowości

5. Zbiorcze informacje ilościowe na temat wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze

5.1. Wartość wynagrodzeń za dany rok obrotowy z podziałem na wynagrodzenia stałe i zmienne oraz liczbę osób je otrzymujących

Wartość wynagrodzeń brutto za 2016 r. wynosi 434,15 tys. zł w tym:

- składniki stałe - 416,55 tys. zł
- składniki zmienne - premia roczna – 17,60 tys. zł

Wynagrodzenie powyższe otrzymały 4 osoby.

5.2. Wartość i formy wynagrodzenia zmiennego

Wynagrodzenie zmienne w 2016 r. wypłacane jest w formie premii rocznej w wysokości 17,60 tys. zł brutto.

5.3. Wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą z podziałem na część już przyznaną i jeszcze nieprzyznaną

Zgodnie z obowiązującą w Banku Polityką zmiennych wynagrodzeń wypłata premii rocznej następuje jednorazowo (część premii rocznej nie jest odraczana), z powodów:

- sumy bilansowej Banku nie przekraczającej 350mln zł,
- dynamiki portfela kredytowego Banku rok do roku nie przekraczającego 150%.

5.4. Wartość wynagrodzeń z odroczoną wypłatą przyznanym w danym roku obrotowym, wypłaconych i zmniejszonych w ramach korekty związanej z wynikami

Wartość tych wynagrodzeń wynosi 0,00 tys. zł.

5.5. Wartość płatności związanych z podjęciem zatrudnienia i z zakończeniem stosunku zatrudnienia dokonanych w danym roku obrotowym, liczbę osób otrzymujących takie płatności oraz najwyższą taką płatność na rzecz jednej osoby,

Wartość w/w płatności wynosi 0,00 tys. zł.

XI. Ryzyko płynności i pozycja płynnościowa

1. Rola i zakres odpowiedzialności jednostek biznesowych oraz zespołów zaangażowanych w zarządzanie ryzykiem płynności

Za obszar ryzyka płynności w Banku odpowiadają:

- 1) Wiceprezes Zarządu I w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem płynności;
- 2) Prezes Zarządu w zakresie nadzoru nad pomiarem i monitorowaniem ryzyka płynności.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza – która:

- 1) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku;
- 2) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem płynności, zawarte w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem;

- 3) ocenia skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank;
  - 4) zatwierdzanie scenariuszowych planów awaryjnych płynności.
2. **Zarząd:**
- 1) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem płynności;
  - 2) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem płynności;
  - 3) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację zasad, o których mowa w pkt 1;
  - 4) odpowiada za utrzymanie ryzyka płynności na poziomie nie przekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą.
3. **Zespół ds. Zarządzania Ryzykami** który:
- 1) opiniuje niniejszą procedurę;
  - 2) opiniuje poziom limitów;
  - 3) identyfikuje potrzeby zmian w polityce płynnościowej Banku;
  - 4) wydaje rekomendacje dla komórki zarządzającej mające na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku;
  - 5) ocenia poziom ryzyka płynności Banku i wydaje rekomendacje Zarządowi;
4. **Zespół ds. Sprawozdawczości i Analiz** – będący komórką monitorującą ryzyko płynności, która podlega Wiceprezes Zarządu I, wykonujący zadania związane z:
- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów;
  - 2) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem niniejszej procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w zakresie zarządzania płynnością dzienną, bieżącą i krótkoterminową;
  - 3) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
  - 4) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
  - 5) dokonywaniem pomiaru poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej;
  - 6) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej;
  - 7) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności;
  - 8) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
  - 9) wyznaczaniem nadzorczych miar płynności oraz wskaźników LCR i wewnętrznego NSFR;
  - 10) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności;
  - 11) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych;
  - 12) kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych;
  - 13) przekazywanie do komórki zarządzającej informacji niezbędnych do sporządzania prognozy przepływów pieniężnych.
5. **Zespół Finansowo-Rachunkowy i Rozliczeń Międzybankowych** – będący komórką zarządzającą ryzykiem płynności, która podlega Wiceprezes Zarządu I, wykonujący zadania związane z optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym zagospodarowywaniem nadwyżek środków.

2. Sposób pozyskiwania finansowania działalności

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty osób prywatnych:

Wyszczególnienie	Wartość depozytów	Struktura w %
	31.12.2016	
Depozyty ogółem:	248 138	100%
w tym:		
- bieżące	121 665	49,03%
- terminowe	126 473	50,97%
w tym:		
- do 1 m-ca	15 480	6,24%
- od 1 – 3 m-cy	25 565	10,30%
- od 3 – 6 m-cy	37 744	15,21%
- od 6 - 12 m-cy	42 932	17,30%
- od 1 – 2 lat	237	0,10%
- pow. 2 lat	4 515	1,82%
Depozyty ogółem:	248 138	100%
w tym:		
- przeds. i spółki państwowe	-	-
- przeds. i spółki pryw. oraz spółdzielnie	26 453	10,66%
- przedsiębiorstwa indywidualne	16 107	6,49%
- osoby prywatne	150 480	60,64%
- rolnicy indywidualni	12 098	4,88%
- inst. niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	19 500	7,86%
- jednostki budżetowe	23 500	9,47%

Finansowanie działalności długoterminowej

- Narzędziem służącym pomiarowi płynności długoterminowej banku jest urealnione zestawienie terminów płatności aktywów i pasywów, które zostało sformalizowane w ramach „Zasad zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Krokowej”.
- strategicznym celem w zakresie zarządzania płynnością jest fakt, aby pasywa długoterminowe zapewniały finansowanie dla aktywów długoterminowych, czyli istniała nadwyżka skumulowanych pasywów długoterminowych (kumulowanie ma następować począwszy od ostatniego przedziału czasowego) nad skumulowanymi aktywami długoterminowymi w okresie powyżej 1 roku.
- Bank w analizie płynności długoterminowej nie wyodrębnia z aktywów długoterminowych kredytów zabezpieczonych hipotecznie i nie przypisuje im odrębnych źródeł finansowania. Niemniej jednak, faktem jest, że w okresie powyżej 1 roku, a zwłaszcza w okresie powyżej

5 lat w bilansie Banku funkcjonują głównie kredyty i to te zabezpieczone hipotecznie. Bank udziela kredytów hipotecznych na maksymalny okres 30 lat.

- d) podstawowym źródłem finansowania aktywów długoterminowych jest osad na depozytach oraz nadwyżka funduszy własnych nad majątkiem trwałym. Aktywa o najdłuższych terminach zapadalności są finansowane tylko osadem na najbardziej stabilnych depozytach. Największą stabilnością charakteryzują się depozyty gospodarstw domowych. Średni roczny stan depozytów bieżących stabilnych gospodarstw domowych wyniósł 60 936,00 tys. zł, natomiast średni roczny stan depozytów terminowych stabilnych gospodarstw domowych wyniósł 79 312,18 tys. zł.
- e) dodatkowym źródłem finansowania kredytów mogą być kredyty zaciągnięte w Banku Zrzeszającym. Posiadają one wprawdzie krótkie terminy wymagalności (do 2 lat) niemniej jednak bank posiada możliwość ich odnawiania co powoduje, że efektywny termin spłaty tych kredytów zostaje wydłużony.

3. Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością

Funkcje skarbowe i funkcje zarządzania płynnością są w pełni scentralizowane. Pomiar i monitorowanie ryzyka płynności odbywa się w Centrali Banku.

4. Zasady funkcjonowania w ramach Zrzeszenia i Systemu Ochrony SGB

Bank Spółdzielczy w Krokowej jest Zrzeszony w SGB-Bank S.A. oraz jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych;
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych;
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych;
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych;
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego;
- 6) udzielanie kredytów rewolwingowych Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego, z zastosowaniem przepisów;
- 7) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych;
- 8) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego;
- 9) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego;
- 10) wyznaczenie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR);
- 11) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię;
- 12) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności;
- 13) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczenie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Spółdzielczy System Ochrony SGB realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony;
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego);
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej;
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami;
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków Banków Spółdzielczych, niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Banki Spółdzielcze na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający. Banki Spółdzielcze, dokonują zakupu aktywów wyłącznie za pośrednictwem i zgodą Banku Zrzeszającego. Zgoda nie jest wydawana jeżeli zakup aktywów może spowodować przekroczenie, przyjętego w Systemie Ochrony, maksymalnego limitu inwestycji finansowych. Uczestnicy, nie stosują zasady dywersyfikacji aktywów płynnych, jeżeli na te aktywa składają się głównie instrumenty dłużne Skarbu Państwa lub Narodowego Banku Polskiego.

5. Rozmiar i skład nadwyżki płynności

Miara płynności	Nazwa nadwyżki	Wartość nadwyżki	Nazwa części składowej	Wartość części składowej (w tys. zł)
M1	Luka płynności krótkoterminowej ((A1+A2)-B5)	16 284,67	A1-podstawowa rezerwa płynności	35 003,40
			A2-uzupełniająca rezerwa płynności	40 975,05
			B5-Środki obce niestabilne	59 693,78
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej ((A1 + A2) / B5)	0,27	A1-podstawowa rezerwa płynności	35 003,40
			A2-uzupełniająca rezerwa płynności	40 975,05
			B5-Środki obce niestabilne	59 693,78
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (B1 / A5)	0,14	B1-Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta	19 181,71
			A5- Aktywa niepłynne	16 868,18
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi ((B1 + B2) / (A4 + A5))	0,35	B1-Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta	19 181,71
			B2-Środki obce stabilne	192 402,38
			A4-Aktywa o ograniczonej płynności	139 378,83
			A5- Aktywa niepłynne	16 868,18
LCR	LCR = $\frac{\text{zabezpieczenie przed utratą płynności}}{\text{wypływy} - \min\left\{\frac{\text{wpływy}}{75\% \text{wypływów}}\right\}}$	190	Zabezpieczenie przed utratą płynności	19 308,35
			Wpływy	28 431,54
			Wpływy	20 584,10

6. Wielkość nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika LCR

Miara płynności	Nazwa	Wielkość	Limit wynikający z przepisów
M1	Luka płynności krótkoterminowej	16 284,67	0
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,27	1
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	1,14	1
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,35	1
LCR	Wskaźnik LCR	246	56

7. Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów

Luka dodatnia wystąpi, gdy aktywa są wyższe od pasywów, oznacza to nadwyżkę środków pieniężnych w danym przedziale.

Luka ujemna oznacza przewagę pasywów nad aktywami w danym przedziale czasowym, czyli potrzebę płynności.

LUKA	<= 1 miesiąca	> 1 miesiąca <= 3 miesięcy	> 3 miesięcy <= 6 miesięcy
LUKA (w przedziałach)	20 516,07	3 053,54	2 337,16
LUKA SKUMULOWANA (od początku)	49 666,90	52 720,44	55 057,59
LUKA SKUMULOWANA (od końca)	-28 873,34	-49 389,40	-52 442,94

8. Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w Zrzeszeniu i Systemie Ochrony SGB

Pomoc zwrotna z Banku Zrzeszającego może przybrać w szczególności następujące formy:

- przyznanie linii kredytowych;
- przyznanie niezabezpieczonego finansowania.

Pomoc zwrotna z Funduszu Pomocowego może przybrać w szczególności następujące formy:

- pożyczki płynnościowej – udzielanej na wsparcie płynności Uczestnika;
- pożyczki restrukturyzacyjnej – udzielanej na wsparcie działań, mających na celu usunięcie niewypłacalności lub groźby niewypłacalności Uczestnika;

- kaucji – ustanowionej celem zabezpieczenia wierzytelności wymagającej utworzenia rezerwy celowej;
- gwarancji, poręczenia lub innych zabezpieczeń;
- nabycia wierzytelności;
- pożyczki długoterminowej na warunkach zobowiązań podporządkowanych;
- objęcia udziałów członkowskich w celu zwiększenia funduszy własnych;
- wniesienia wkładów pieniężnych do Banku Spółdzielczego;
- objęcia akcji w celu zwiększenia funduszy własnych.

9. Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank.

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- istnienie dużej nadpłynności, co może mieć negatywne przełożenie na wynik finansowy banku,
- ograniczone możliwości znalezienia innych źródeł finansowania, w szczególności na hurtowym rynku finansowym,
- brak wypełniania wewnętrznych limitów systemu ochrony oraz limitów wynikających z przepisów prawa (pomimo braku konieczności ich spełniania na poziomie indywidualnym),
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- wadliwy stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie niepłynnych.

10. Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego i budżetowego;
- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.

11. Techniki ograniczania ryzyka płynności

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności można zaliczyć:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony;
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych;
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej;

- przystąpienie do systemu ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z funduszu pomocowego;
- utrzymywanie minimum depozytowego w banku zrzeszającym;
- systematyczne przeprowadzanie audytu systemu zarządzania ryzykiem płynności.

12. Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności

Podstawowe pojęcia stosowane w procesie mierzenia płynności:

- 1) płynność śróddzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu;
- 2) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 3) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 4) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 5) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 6) płynność płatnicza – zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 7) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”;
- 8) aktywa płynne (aktywa nieobciążone) – suma aktywów nieobciążonych, niniejsza definicja nie dotyczy pojęcia „aktywa płynne” używanego na potrzeby wyznaczania wskaźnika LCR;
- 9) depozyty stabilne – suma osadu na depozytach sektora niefinansowego i osadu na depozytach instytucji rządowych i samorządowych;
- 10) pasywa niestabilne – środki obce niestabilne wykazywane w rachunku nadzorczych miar płynności;
- 11) pasywa stabilne – środki obce stabilne wykazywane w rachunku nadzorczych miar płynności;
- 12) nadzorcze miary płynności – wskaźniki płynności i limity określone w uchwale KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności;
- 13) wskaźnik LCR / wymóg dotyczący pokrycia płynności – wskaźnik płynności krótkoterminowej obliczony w oparciu o przepisy CRR;
- 14) wskaźnik NSFR / wymóg dotyczący stabilnego finansowania netto – wskaźnik płynności długoterminowej obliczony w oparciu o przepisy CRR²³;

13. Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą

Nadwyżki środków Bank inwestuje w :

- lokaty w SGB-Banku S.A.;

²³ Do czasu określenia przez EUNB sposobu sformułowania wymogu stabilnego finansowania oraz przyjęcia przez Parlament Europejski i Radę UE poziomu tego wskaźnika, Bank oblicza wskaźnik w oparciu o wewnętrzne przepisy zawarte w załączniku nr 3a do Umowy Systemu Ochrony SGB.

- kredyty dla sektora niefinansowego i budżetowego;
- obligacje banków;
- obligacje samorządowe.

14. Testy warunków skrajnych

W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadza w okresach kwartalnych następujące testy warunków skrajnych:

- 1) **wrażliwości** – w oparciu o które szacowany jest kapitał wewnętrzny oraz wykonywany jest pomiar wpływu zmian parametrów makroekonomicznych na poziom ryzyka płynności;
- 2) **scenariuszowe** – w oparciu o które budowane są awaryjne plany płynności oraz wyznaczany jest poziom bufora płynności;
- 3) **odwrócone** – w oparciu o które wykonywane są doraźne analizy problemowe.

W **teście wrażliwości** Bank bada jak wpływ depozytów, w okresie do 30 dni, oszacowany w oparciu o test scenariuszowy wpłynie na wskaźnik LCR.

Koszt przywrócenia wskaźnika LCR do minimalnego, wymaganego przepisami poziomemu, stanowiący jednocześnie podstawę do oszacowania kapitału wewnętrznego, obliczany jest według następujących zasad:

- 1) skorygowanie wskaźnika LCR poprzez zamianę kwoty z tytułu wpływu depozytów na kwotę wynikającą z ust. 1;
- 2) wyznaczenie brakującej kwoty aktywów płynnych, jeżeli wpływ depozytów spowoduje spadek wskaźnika LCR poniżej minimalnego, wymaganego przepisami poziomemu;
- 3) wyznaczenie kosztu (w skali 12 miesięcy) jako: iloczyn kwoty niedoboru, o której mowa w pkt 2 oraz różnicy stawek pomiędzy oprocentowaniem kredytu obrotowego w rachunku kredytowym udzielanego przez Bank Zrzeszający i stopą referencyjną NBP (jeżeli ta różnica jest dodatnia, w przeciwnym wypadku jest 0).

Podstawą do budowy **testów scenariuszowych** są scenariusze warunków skrajnych, określone w trzech wariantach:

- 1) wewnętrznym, którymi są:
  - a) utrata zaufania do Banku, będąca m.in. wynikiem pojawienia się negatywnych informacji o sytuacji finansowej Banku lub o sposobie prowadzenia przez Bank działalności,
  - b) wzrost kredytów przeterminowanych,
  - c) zła sytuacja finansowa Banku przejawiająca się groźbą powstania bieżącej straty finansowej,
  - d) awarie systemów komputerowych, brak połączeń telekomunikacyjnych, brak zasileń energetycznych lub wyłączeniami;
- 2) systemowym, którymi są:
  - a) zatory płatnicze powstałe w podmiotach będących klientami Banku,
  - b) wzrost zapotrzebowania rynku na depozyty – „wojna depozytowa”,
  - c) wzrost rynkowych stóp procentowych,
  - d) zakłócenia rozliczeniowe na rynku międzybankowym;
- 3) mieszanym, którymi są:
  - a) zła sytuacja finansowa Banku oraz wzrost zapotrzebowania rynku na depozyty,
  - b) wzrost kredytów zagrożonych oraz zatory płatnicze powstałe w podmiotach będących klientami Banku.

Bank przeprowadza **odwrócone testy** warunków skrajnych polegające na:

- 1) określeniu poziomu spadku wartości aktywów, który spowodowałby sytuację niewypłacalności Banku tj. obniżenie limitu poniżej 1;
- 2) określenie poziomu wzrostu kredytów długoterminowych, który spowodowałby przekroczenie limitu luki niedopasowania dla przedziału powyżej 5 lat.

Bank raz w roku przeprowadza **test polegający na pomiarze wpływu zmian parametrów makroekonomicznych** na poziom płynności, a następnie mikroekonomicznych. Test przeprowadzany jest przy założeniu wypływu depozytów wynikającego ze zmian otoczenia makroekonomicznego (wskaźnik wypływu podany przez Bank Zrzeszający). Opisany test przeprowadzany jest raz w roku wg stanu na koniec roku, po otrzymaniu danych z Banku Zrzeszającego.

15. Plany awaryjne

Dla każdej sytuacji awaryjnej, wymienionej w testach scenariuszowych, Bank sporządza awaryjne przepływy pieniężne.

Dla każdego scenariusza Bank określa:

- 1) wpływ sytuacji skrajnej na poziom płynności Banku;
- 2) wielkość potrzebnych aktywów nieobciążonych oraz dodatkowych źródeł finansowania.

Scenariusze warunków skrajnych stanowią podstawę do budowy awaryjnych planów płynności.

Lp	Scenariuszowe testy warunków skrajnych	Poziom bufora płynności (w tys. zł)
I	Wewnętrzne	
1	Utrata zaufania do Banku	80 826,22
2	Wzrost kredytów przeterminowanych	32 872,40
3	Zła sytuacja finansowa Banku	30 773,60
4	Awaryjne systemy komputerowe, brak połączeń telekomunikacyjnych, brak zasileń energetycznych	77 542,49
II	Systemowe	
1	Zatory płatnicze powstałe w podmiotach gospodarczych będących klientami Banku	34 277,85
2	Wzrost zapotrzebowania rynku na depozyty skutkujący "wojną depozytową"	21 674,84
3	Wzrost rynkowych stóp procentowych	30 773,60
4	Zakłócenia rozliczeniowe na rynku międzybankowym	77 542,49
III	Mieszane	
1	Zła sytuacja finansowa Banku oraz wzrost zapotrzebowania na rynku na depozyty	20 126,93
2	Wzrost kredytów przeterminowanych oraz zatory płatnicze powstałe w podmiotach gospodarczych będących klientami Banku	36 376,65
KONIECZNY DO UTRZYMANIA PRZEZ BANK POZIOM BUFORA PŁYNNOCI		80 826,22

Test wrażliwości		dane po redukcji (w tys. zł)
1	zabezpieczenie przed utratą płynności	19 308,35
2	wypływy	28 431,55
	depozyty: detaliczne + operacyjne + nieoperacyjne	28 087,91
	pozostałe wypływy	343,64
3	wpływy	20 584,01
LCR sprawozdawany na dany dzień		246%
	obowiązujący bufor płynności	80 826,22
	LCR w sytuacji stresowej	32%
	obowiązujący poziom LCR zgodnie z przepisami zewnętrznymi	70%
	mnożnik stosowany do wymaganego poziomu LCR (1,00 lub 0,80)	0,80
	brakująca kwota aktywów zaliczanych do aktywów płynnych	14 619,73
	oprocentowanie kredytu obrotowego w BZ (w %)	1,96%
	stopa referencyjna NBP (w %)	1,50%
	Koszty w skali 12 miesięcy	67,25
Lp	Testy odwrócone	dane (w tys. zł)
1	Obniżenie wartości aktywów	
	suma aktywów (wartości z luki urealnionej)	274 649,57
	suma pasywów (wartości z luki urealnionej)	273 636,12
	Maksymalna kwota spadku wartości aktywów	1 013,45
2	Wzrost poziomu aktywów długoterminowych	
	suma aktywów powyżej 5 lat (wartości z luki urealnionej)	96 473,78
	suma pasywów powyżej 5 lat (wartości z luki urealnionej)	134 055,39
	Maksymalna kwota możliwości zaangażowania się w akcję kredytową powyżej 5 lat	37 581,61

Na dzień 31.12.2017 r. w każdym z badanych scenariuszy, wymagany poziom bufora płynności jest niższy od przewidywanych wpływów – wartości prawidłowe. Aktywa nieobciążone zabezpieczające bufor płynności są wyższe od maksymalnej wartości wymaganego bufora płynności o 26 841,88 tys. zł, tj. o 33,21%, co oznacza, iż Bank posiada wystarczający poziom aktywów nieobciążonych do pokrycia wypływu środków w sytuacji skrajnej.

Przy zrealizowaniu założonych scenariuszy, konieczny do utrzymania przez Bank poziom bufora płynności wyniesie 80 826,22 tys. zł, co spowoduje obniżenie wskaźnika LCR poniżej obowiązującego minimum, tj. 56% - brakująca kwota to 14 619,73 tys. zł. Koszt pozyskania brakującej kwoty wyniesie 67,25 tys. zł, co stanowi 0,35 % funduszy własnych. Bank nie tworzy dodatkowego wymogu kapitałowego, ponieważ suma wyników testów warunków skrajnych nie przekracza 5% funduszy własnych.

Obniżenie wskaźnika globalnej luki płynności do poziomu poniżej 1 wystąpi przy spadku wartości aktywów pow. 1 013,45 tys. zł (przy niezmienionej wartości pasywów). Przekroczenie limitu luki niedopasowania dla przedziału powyżej 5 lat spowoduje wzrost kredytów długoterminowych pow. 5 lat o kwotę 37 581,61 tys. zł.

W celu zapewnienia skuteczności planu awaryjnego, przynajmniej raz w roku przeprowadzane są testy awaryjnego planu płynności. Bank przeprowadza testy w następującym zakresie:

- zwołanie zespołu kryzysowego;
- sprawdzenie aktualności telefonów kontaktowych do kluczowych deponentów;
- sformułowanie informacji do mediów;
- przeprowadzenie rozmów z wybranymi pracownikami obsługi klienta symulującymi rozmowę z klientem, mającą na celu wyjaśnienie sytuacji kryzysowej;

16. Polityka utrzymania rezerwy płynności

W ramach zarządzania płynnością krótkoterminową Bank wyróżnia:

- zarządzanie stanem gotówki w kasach i skarbcu;
- zarządzanie stanem środków na rachunku bieżącym Banku.

Zarządzanie stanem gotówki w kasach i skarbcu oraz stanem środków na rachunku bieżącym składa się na zarządzanie płynnością dzienną. Odpowiednie zarządzanie stanem gotówki w kasach i skarbcu ma na celu utrzymywanie adekwatnego do potrzeb poziomu gotówki przy jednoczesnym ograniczaniu kosztów jej utrzymywania.

Zadania realizowane przez komórkę zarządzającą, dotyczą kształtowania poziomu płynności średnio i długoterminowej w przypadkach, w których dotyczą lokowania nadwyżek środków w instrumenty o terminach płatności powyżej 30 dni.

Bank nie wprowadza procedury zarządzania płynnością śróddzienną ponieważ przepływy pieniężne w ciągu dnia zabezpiecza Bank Zrzeszający; Bank jest zobowiązany do zabezpieczenia płynności na koniec dnia operacyjnego.

Głównymi elementami, związanymi z zarządzaniem rachunkiem bieżącym jest:

- podjęcie decyzji o zagospodarowaniu lub uzupełnieniu niedoboru środków, której należy dokonać przed zakończeniem dnia operacyjnego;
- odpowiednie zaplanowanie salda zamknięcia dnia operacyjnego, tak aby Bank nie ponosił nieuzasadnionych kosztów.

Z nadwyżek środków, które pozostaną na rachunku bieżącym, a które mogą wynikać z zaistnienia nieprzewidzianych okoliczności lub przybliżeń w dokonywanych obliczeniach automatycznie zakładana jest lokata o terminie overnight. W przypadkach, zaistnienia zapotrzebowania na środki, które mogą wynikać z przesłanek opisanych w ust.1, kwota niedoboru jest pokrywana kredytem w rachunku bieżącym.

Terminy, na które zakładane są lokaty w Banku Zrzeszającym uzależnione są od:

- planowanych przepływów pieniężnych;
- prognozy stóp procentowych na rynku międzybankowym;
- utrzymywania odpowiedniego poziomu nadzorczej normy płynności krótkoterminowej;
- polityki promowania lokat ustalonej dla banków spółdzielczych przez Bank Zrzeszający.

Podstawowym narzędziem wspomagającym operacyjne zarządzanie płynnością krótkoterminową są prognozy wpływów i wypływów środków pieniężnych (Przepływy pieniężne/Plan przepływów pieniężnych) sporządzane codziennie na okres kolejnych 30 dni. Przepływy pieniężne wraz z informacjami pozyskanymi w bieżącym dniu operacyjnym pozwalają komórce zarządzającej

optymalnie inwestować nadwyżki środków lub zapewniać wystarczającą ilość środków na realizację bieżących zobowiązań.

Instrumenty regulowania płynności, z uwagi na ich dostępność dla potrzeb regulowania problemów płynnościowych można uszeregować według następującej kolejności:

- gotówka w kasach i skarbcach Banku;
- środki własne na rachunku bieżącym;
- lokaty w Banku Zrzeszającym;
- kredyt w rachunku bieżącym;
- kredyt rewolwingowy;
- dłużne papiery wartościowe;
- jednostki funduszy inwestycyjnych;
- środki zgromadzone na bieżących rachunkach walutowych;
- inne kredyty;
- środki ze sprzedaży wierzytelności.

17. Ograniczenia regulacyjne odnośnie transferu płynności

Z pomocy finansowej z Funduszu Pomocowego w Systemie Ochrony SGB mogą korzystać Bank, jeśli wystąpi niebezpieczeństwo utraty płynności lub wypłacalności i wystąpi przynajmniej jedna z następujących przesłanek:

- Bank będzie realizował wewnętrzny plan naprawczy lub program naprawczy;
- Bank nie spełni wymogów w zakresie funduszy własnych;
- Bank nie spełni norm płynności;
- Bank przekroczy normy płynności w zakresie dużych ekspozycji;
- wystąpi zagrożenie utraty bieżącej zdolności do realizacji zobowiązań pieniężnych Banku.

Spółdzielnia oraz Bank Zrzeszający może udzielić Bankowi zwrotnej pomocy finansowej w formie opisanej w punkcie III.8.

18. Częstotliwość i rodzaj sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności

Raporty z zakresu ryzyka płynności pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- monitorowanie z odpowiednią częstotliwością poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności;
- ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- struktury i stabilności źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów (miesięcznie);
- stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych (miesięcznie);
- wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności (miesięcznie);
- poziomu aktywów nieobciążonych (miesięcznie);
- analizy wskaźników płynności (miesięcznie);
- ryzyka związanego z płynnością długoterminową (rocznie);
- wyników testów warunków skrajnych (kwartalnie);
- stopnia przestrzegania limitów (miesięcznie).

XII. Informacja o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy – Prawo bankowe

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękami należytego wykonywania tych obowiązków dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej, oraz Radę Nadzorczą w zakresie członków Zarządu. Ocena ma charakter uprzedni przed powołaniem oraz następczy w trakcie pełnienia funkcji. Członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej nie powinni również pełnić funkcji członka zarządu oraz rady nadzorczej w innych podmiotach w liczbie ograniczonej przez art. 22aa ust 2, w powiązaniu z ust. 3.

Wszyscy członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej zgodnie z dokonaną w 2016 roku oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy - Prawo bankowe.

XIII. Dźwignia finansowa

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego.

Bank mierzy ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej poprzez obliczanie, wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych, przy czym:

- 1) w łącznej kwocie aktywów Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał Tier I,
- 2) wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana: od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych) z uwzględnieniem współczynników konwersji z zastrzeżeniem dolnego limitu 10%.

Bank ustala limit wskaźnika dźwigni finansowej na poziomie minimum 3%.

Na dzień 31.12.2016 r. wskaźnik dźwigni finansowej wyniósł 5,87%.

Na kształtowanie się wskaźnika dźwigni finansowej największy wpływ miał poziom sumy bilansowej.

$$5,87\% = \frac{16\,083,33 \text{ (kapitał CET1)}}{274\,417,71 \text{ (ekspozycje bilansowe i pozabilansowe)} - 490,52 \text{ (korekty okresu przejściowego)}} * 100\%$$

W Banku nie występuje ryzyko nadmiernej dźwigni, ze względu na wysoki poziom wskaźnika dźwigni w porównaniu z rekomendowanym poziomem minimalnym.

XIV. Ujawnienia w zakresie aktywów obciążonych i wolnych od obciążeń

Formularz A – Aktywa					
		Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń
		010	040	060	090
010	Aktywa instytucji zgłaszającej	1 501,28		273 079,46	
030	Instrumenty kapitałowe	0	0	0	0
040	Dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0
120	Inne aktywa	1 501,28		273 079,46	
Formularz B – Zabezpieczenia otrzymane					
		Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych	Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia		
		010	040		
130	Zabezpieczenia otrzymane przez instytucję zgłaszającą	0	0		
150	Instrumenty kapitałowe	0	0		
160	Dłużne papiery wartościowe	0	0		
230	Inne zabezpieczenia otrzymane	0	0		
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS	0	0		
Formularz C – Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania					

		Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych	Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS	
		010	030	
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych	0	0	
D – Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne: Aktywa obciążone stanowią 0,55% aktywów ogółem.				

XV. System kontroli wewnętrznej

Bank Spółdzielczy jest zrzeszony w SGB-Bank S.A. oraz jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB (Spółdzielnia). Spółdzielnia dokonuje oceny ryzyka indywidualnie, u każdego Uczestnika, oraz Systemu Ochrony, jako całości. Ocena ryzyka obejmuje co najmniej te rodzaje ryzyka, które zostały przez Spółdzielnię uznane za istotne. Określenie poziomu ryzyka odbywa się na podstawie analizy ilościowej i jakościowej, wykonywanej w oparciu o: sprawozdanie finansowe Uczestników, dodatkowe informacje przekazywane przez każdego Uczestnika do Spółdzielni oraz wyniki audytu wewnętrznego i instytucji zewnętrznych. Zadania związane z gromadzeniem danych, wykorzystywanych w narzędziach szacowania poziomu ryzyka, Spółdzielnia może powierzyć bankowi Zrzeszającemu.

Krokowa, dnia 14.06.2017 roku

Sporządził: Zespół ds. Sprawozdawczości i Analiz

**Oświadczenie Zarządu
dotyczące adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem**

Zarząd Banku Spółdzielczego w Krokowej niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Data: 14.06.2017 roku

Podpisy Członków Zarządu:

.....
(Z. Dudek)

.....
(Ewa Lesner)

.....
(R. Pulczyńska)

.....
(M. Koss)

.....
(K. Hinc)

**Oświadczenie Zarządu
na temat ogólnego profilu ryzyka związanego ze strategią działalności**

Raport z realizacji ustalonego przez Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko wyrażonego wskaźnikami ilościowymi za 2016 rok

<i>Nazwa limitu</i>	<i>Wysokość limitu</i>	<i>Wartości w badanym okresie (min.-max.)</i>	<i>Wartość Na dzień 31.12.2016</i>	<i>Stopecz realizacji na dzień 31.12.2016</i>
Ryzyko kredytowe				
Udział instrumentów finansowych w funduszach własnych	Max 100%	66,57%-71,16%	66,57%	X
Akcje, udziały i papiery wartościowe Banku Zrzeszającego w funduszach własnych	Max 15%	7,77%-11,70%	11,64%	77,57%
Udział kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym (wg wartości bilansowej brutto)	Max 6,5%	1,58%-1,93%	1,85%	28,51%
Wskaźnik ozerwowania banku (wg wartości bilansowej brutto z wyłączeniem odsetek)	Min 30,0%	29,02%-29,20%	29,02%	96,72%
Udział portfela kredytów podmiotów niefinansowych w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania	Max 70%	42,33%-57,81%	42,33%	60,47%
Udział ekspozycji kredytowych Banku zabezpieczonych hipotecznie w łącznej wartości ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w sektorze bankowym ²⁴	Max 2%	0,01%	X	0,50%
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu kredytowym	Max 80%	63,80%-69,16%	69,16%	86,45%
Udział zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (wg nominału)	Max 6,5%	1,25%-1,56%	1,25%	19,28%
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych Banku w łącznej wartości detalicznych ekspozycji kredytowych sektora bankowego ²⁵	Max 2%	0,00%	X	0,00%

²⁴ Limit monitorowany raz w roku, do końca II kwartału.

²⁵ Limit monitorowany raz w roku, do końca II kwartału.

Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym	Max 10%	4,49%-4,74%	4,74%	47,39%
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w detalicznych ekspozycjach kredytowych ogółem (wg nominalu)	Max 6,5%	2,66%-3,43%	2,66%	40,88%
Ilość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w okresie od daty ostatniego raportu)	-----	12	X	-----
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w okresie od daty ostatniego raportu)	-----	4 174,81 tys. zł	x	-----
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania (w okresie od daty ostatniego raportu) w relacji do średniej wartości portfela kredytowego obliczonej wg stanów z końca miesiący analizowanego okresu	-----	2,92%	x	-----
Ryzyko operacyjne				
Globalny limit strat	Max. 2% wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne	0	0	0
Ryzyko walutowe				
Udział całkowitej pozycji walutowej w funduszach własnych	Max 2%	0,06%-0,30%	0,22%	11,18%
Poziom aktywów płynnych w depozytach	EUR min 15% USD min 15% GBP min 15%	58,09%- 108,19% 99,30%- 100,63% 50,66%-95,49%	96,76% 99,97% 50,66%	645,07% 666,47% 337,73%
Ryzyko płynności				
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M1	0	0	0	X
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M2	0	0	0	X
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M3	0	0	0	X
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M4	0	0	0	X
Ilość przypadków przekroczenia wskaźnika LCR	0	0	0	X
Ilość przypadków przekroczenia wskaźnika NSFR	0	0	0	X
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie do 1 roku	0	0	0	X
Ilość przekroczeń limitu luki płynności w okresie powyżej 1 roku	0	0	0	X
Ilość przekroczeń limitu luki płynności	0	0		X

skumulowanej (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych)			0	
Udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały	Min 105%	161,65%-181,99%	181,99%	173,32%
Wskaźnik udziału depozytów w pasywach ogółem	Min 80%	88,90%-90,62%	90,37%	112,96%
Ryzyko stopy procentowej				
Dopuszczalna wartość pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku w sumie bilansowej	Max 5%	0,42%-1,84%	1,69%	33,80%
Udział zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego łącznie w funduszach własnych	Max 15%	6,56%-10,02%	10,02%	66,78%
Ryzyko kapitałowe				
Łączny współczynnik kapitałowy	Min 13,25%	11,84%-14,33%	13,94%	105,21%
Współczynnik kapitału Tier I	Min 10,25%	10,83%-12,32%	11,69%	114,05%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	Min 5,75%	10,58%-12,08%	11,65%	202,61%
Udział kapitału wewnętrznego w funduszach własnych	Max 100%	58,44%-68,73%	63,73%	63,73%
Wskaźnik dźwigni finansowej	Min 3%	5,73%-6,68%	5,87%	195,67%

Data: 14.06.2017 roku

Podpisy Członków Zarządu:

.....
(Z. Dudek)

.....
(Ewa Lesner)

.....
(R. Pulczyńska)

.....
(M. Koss)

.....
(K. Hinc)

Informacja na temat systemu zarządzania

1. Skład Zarządu:
  - 1) Prezes Zarządu
  - 2) Wiceprezes Zarządu I
  - 3) Wiceprezes Zarządu II
  - 4) Członek Zarządu I
  - 5) Członek Zarządu II
2. Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając wg Regulaminu działania Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Krokowej oraz Regulaminu wyboru na stanowisko Prezesa Zarządu Banku Spółdzielczego w Krokowej biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z Polityką w zakresie oceny kwalifikacji członków organów Banku, a także innych osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Krokowej Członków Rady Nadzorczej powołuje Grupa Członkowska zgodnie z Regulaminem zebrania Grupy Członkowskiej Banku Spółdzielczego w Krokowej biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie z Procedurą oceny kwalifikacji członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Krokowej.
3. Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
4. Bank z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka zgodnie z art. 9cb ustawy – Prawo bankowe.
5. Bank posiada Zespół ds. Zarządzania Ryzykami. Zespół ten w okresie od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. odbył dziewiętnaście posiedzeń.
6. Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty Instrukcją „System informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Krokowej” definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.